

A 3940

SVEN NYHUS

POLS I RØROSTRAKTOM

Utgreining om en gammel feletradisjon

UNIVERSITETSFORLAGET

Oslo-Bergen-Tromsø

© Universitetsforlaget 1981

2. opplag

ISBN 82-00-08947-9

Notesats: Reidar Warme

Omslagsfoto: Bergmannsgata i Røros

Foto fra ca. 1890 ved Iv. Olsen

Publikasjon frå Norsk Folkemusikksamling

Printed in Norway by
Edgar Høgfeldt A/S, Kristiansand S.

91. A Aursundleken.
91. B Aursundleken. (Form fra Brekken).
143. Avskjedsleken.
139. B Best n'e je satt og sulla ...
68. Bortover all vei. (Millom Abrahamsvolla og Køråsvollom.)
133. Brura på stabba. (Brurlek.)
133. Brurlek. (Brura på stabba.)
105. Brurlek. (Åt Bønsa.)
81. B Brurlek etter Sulhusgubba.
47. Brurleken hass Ellev Holm.
159. Dalakopa.
8. Dølgutleken.
55. Etter Anders Borgos.
2. Etter Hans Elven.
5. Etter Knut Elven.
10. Etter Ola Elven.
11. Etter Ola Elven.
135. A Etter Ola Elven. (Polstrall.)
148. Etter Ola Elven.
57. Etter Koj-Jens. (Hass Petter Bror.)
66. Etter Jørgen Kværneng.
4. Etter Marta-Johannes.
12. Etter Marta-Johannes.
119. Etter Marta-Johannes.
120. Etter Mo-Anders.
99. Etter Henrik Mølmann.
75. Etter Post-Anders.
93. Etter Post-Anders.
152. Etter Post-Anders.
154. Etter Post-Anders.
45. Etter Sven Pålsa.
153. Etter Sven Pålsa.
74. Etter Henning Trøen. (Leken hass Koj-Jens.)
76. Etter Henning Trøen.
110. Etter Henning Trøen.
138. A Etter Henning Trøen.

145. Etter Henning Trøen.
149. Etter Henning Trøen.
112. Etter Ola E. Vintervold.
26. Etter Jørgen Wehn.
144. A Etter Jørgen Wehn.
144. B Etter Jørgen Wehn.
171. Fandens polsdans.
160. Femundsleken.
108. Finnleken. (Når finnguten rota nedi orsken.)
56. Finnleken i Brekken.
63. Foildalsleken. (Leken hass Tørres-Lars.)
44. Frå gamle daga.
33. Frå ongdomma.
64. Gammelførkje-leken.
7. Gilleråsing.
20. Gulljenta.
42. Ha du hørd den, du?
85. Ha du sjitt nåa gammal kjerring?
100. Hass Aunfetten.
57. Hass Petter Bror. (Etter Koj-Jens.)
65. Hesjeve'-leken.
157. Hinnes Kokk-Sofia.
25. Hinnes Marit Faster.
165. Hjulmakerlek I.
166. Hjulmakerlek II.
156. Hvor haver du varit den ganske natt så lang ... (Leken hass Jens-Klas.)
163. Härjedalingen.
158. Iver Kristensa-leken.
88. A Je vet så væl ke de gamle sei.
88. B Je vet så væl ke de gamle sei.
35. Jehannes Jonsa-leken.
32. Jomfru Jisken.
59. Juldansen.
1. Kan du den, du?
102. Kari-leken.
167. Kjostadlek I. (Knippleken.)
168. Kjostadlek II.
169. Kjostadlek III.

170. Kjøstadlek IV.
29. Kjøbenhavneren.
167. Knippleken. (Kjøstadlek I.)
97. Kæggleken. (Skott Sara-leken.)
150. Kømmen frå Kongsvinger. (Når n' Gammel-Erik inntok festningen.)
118. Kømmen frå Vestlanda.
61. Lars Volla-leken.
50. Leken hass Bendiks-Kristoffer. (Thorvald Olsa-lek II.)
164. Leken hass Bent-Lars utme' Feragen.
40. Leken hass Christen Evensa.
31. Leken hass Christen Johannes Dahl.
109. Leken hass Knut Elven.
37. Leken hass Ola Elven.
24. Leken hass Gammel-Møller.
6. Leken hass Hans Persa.
132. Leken hass Steffa Henningsgård.
156. Leken hass Jens-Klas. (Hvor haver du varit den ganske natt så lang...)
74. Leken hass Koj-Jens. (Etter Henning Trøen.)
70. Leken hass Kværnengs-Anders.
27. Leken hass Mo-Anders.
67. Leken hass Nils Toresa.
58. Leken hass Per Nyhus.
161. Leken hass Odd-Ola.
38. Leken hass Skott-Anders.
122. Leken hass Skott-Ola.
114. Leken hass Smed-Anders.
121. Leken hass Kristoffer Trøen.
63. Leken hass Tørres-Lars. (Folldalsleken.)
116. Leken hinnes Adams-Berit.
21. Leken hinnes Kværnengs-Kjerstna. (Og sannelig så kom de gamle frem.)
39. Leken hinnes Mo-Innbår.
106. Leken hinnes Lusia Mølmann.
111. Leken hinnes Karolina Wicklund.
73. A Leken som Lorentzgamla tralla.
73. B Leken som Lorentzgamla tralla.
13. Litj-Ola mann.
103. Litjbrekkingen.
78. Litjhurven.

- 84. Loftleken.
- 30. Matnø'a.
- 72. Mauhauen.
- 172. Masurka etter Smed-Jens.
- 51. Mesterleken.
- 68. Millom Abrahamsvolla og Køråsvollom. (Bortover all vei.)
- 9. Møllerleken.
- 139. A Mårråslek I.
- 140. Mårråslek II.
- 141. Mårråslek III.
- 142. Mårråslek IV.
- 34. Nordlandsleken.
- 108. Når finnguten rota nedi orsken. (Finnleken.)
- 22. Når mainn' og kjerringa tretta.
- 150. Når n' Gammel-Erik inntok festningen. (Kømmen frå Kongsvinger.)
- 131. Når n' Klemmet-Ola va kømmen i storform.
- 104. Når ponsen kjem.
- 21. Og sannelig så kom de gamle frem. (Leken hinnes Kværnengs-Kjerstna.)
- 151. Ohyrleken. (Ol' Jonsa-leken.)
- 18. Ola Reppom.
- 17. Ola Reppom den glade.
- 16. Ola Reppom den sørgmodige.
- 146. Oppme' Aursunda.
- 147. Oppme' Gjelten.
- 134. Oppå Kjølen.
- 107. Per Larsa-leken.
- 23. Per Persa-leken. (Tore Spranga.)
- 3. Pols.
- 14. Pols.
- 28. Pols.
- 36. Pols.
- 46. Pols.
- 69. Pols.
- 71. Pols.
- 81. A Pols.
- 83. Pols.
- 86. Pols.
- 89. Pols.

- 90. Pols.
- 94. Pols.
- 98. Pols.
- 115. Pols.
- 117. Pols.
- 124. Pols.
- 125. Pols.
- 126. Pols.
- 127. Pols.
- 128. Pols.
- 129. Pols.
- 130. Pols.
- 138. B Pols.
- 155. Pols fra Aursund.
- 135. B Polstrall.(Etter Ola Elven.)
- 79. Påsklek I.
- 80. Påsklek II.
- 92. Rivaren åt Trø'a.
- 96. Røddøen.
- 52. Rømgrautpolsen.
- 53. Siste lek Sulhusgubben spella.
- 137. Skinnfell-leken.
- 82. Skjeggeloppe.
- 97. Skott Sara-leken. (Kæggelen).
- 95. Snar å ta åt.
- 54. Sofia Råen-leken.
- 41. Spåll-leken.
- 62. Storbrekkingen.
- 77. Storhurven.
- 136. Storkaren.
- 123. Stugguleken.
- 87. Sulhusgubbens drøm.
- 48. Sulhuslek.
- 113. Supleken.
- 19. Sven Pålsa-leken.
- 49. Thorvald Olsa-lek I.
- 50. Thorvald Olsa-lek II. (Leken hass Bendiks-Kristoffer.)
- 23. Tore Spranga. (Per Persa-leken.)

- 60. Tydalingen.
- 43. Vasskjørrarlek I.
- 101. Vasskjørrarlek II.
- 162. Vil du høre nytt?
- 15. Vuggleken.
- 105. Åt Bønsa.

I tillegg til henvisningene om innspillinger fra Rørosområdet, er det grunn til å tro at variantene som forekommer i Østerdalen og Gudbrandsdalen er kommet med i sin helhet. I tilfeller hvor antallet av variantinnspillinger ble særlig mange, er bare et skjønnsmessig utvalg tatt med. Det har derimot ikke vært mulig å foreta slike undersøkelser i andre betydelige feleområder som f.eks. Møre, Trøndelag og Nord-Norge.

Videre er det vesentlig å nevne at Glåmos Spelemannslag — i solo og samspill — helt fra 1952 har foretatt flere hundre innspillinger for Norsk Rikskringkasting under ledelse av redaksjonssekretær Rolf Myklebust. De aller fleste leker i denne samlingen er dermed også innlemmet i NRK's arkiv.

1. KAN DU DEN, DU?

Kilde: Sven Nyhus.

Denne polsen er en variant av springleiken «Kristen Nakje» i Ottadalen.

Repetisjonsdelene har i min utgave byttet rekkefølge.

Magnus Engzelius i Särna hevdet at denne leken ble mye brukt av Smed-Jens i Rørøros.

2. ETTER HANS ELVEN
Kilde: Anders Sjøvold og Ola Skott.

69

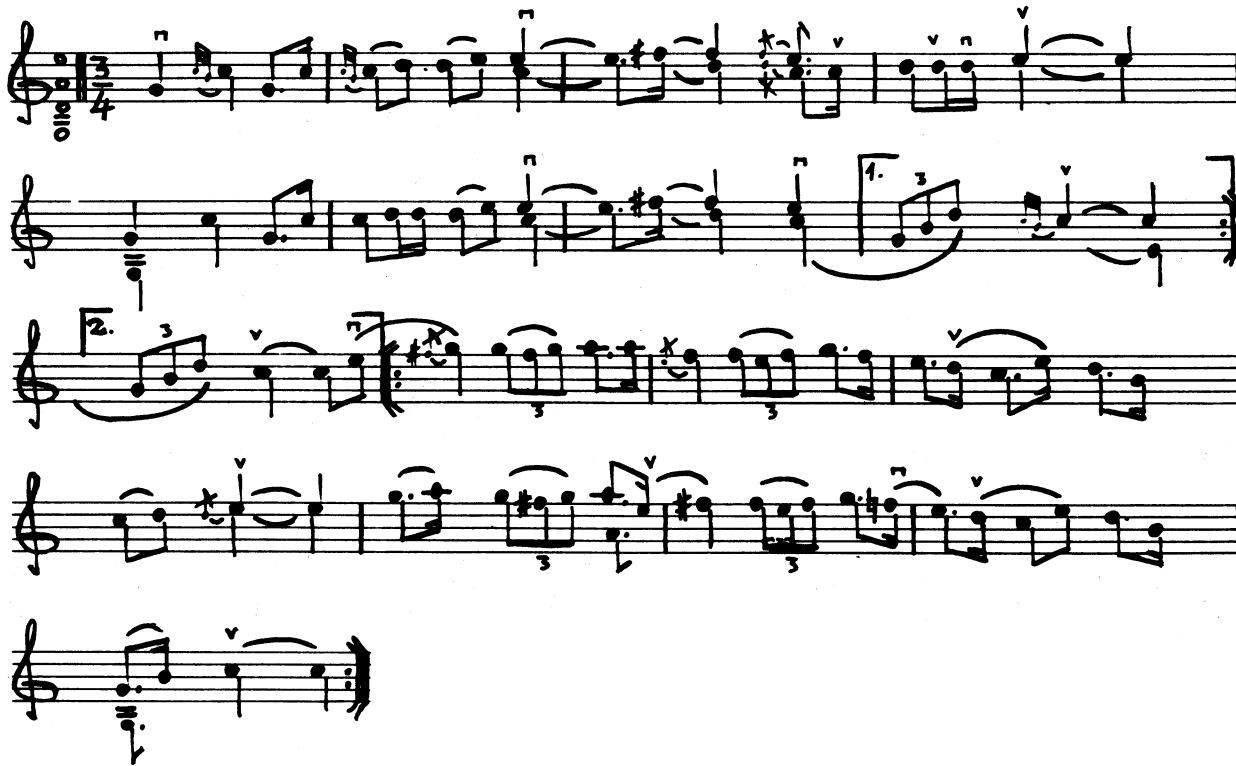
3. POLS
Kilde: Peder Nyhus.

4. ETTER MARTA-JOHANNES
Kilde: Johannes Ingebrigtsvold.

5. ETTER KNUT ELVEN
Kilde: Anders Sjøvold.

Knut Elven (1830—1887) var en kjent polstraller i Brekken.

Innspillinger fra Røros-området:
Anders Sjøvold: Td—61 L—754.

Litteratur:
S. Ø.: Nr. 119.
S. S.: Nr. 359.

6. LEKEN HASS HANS PERSA

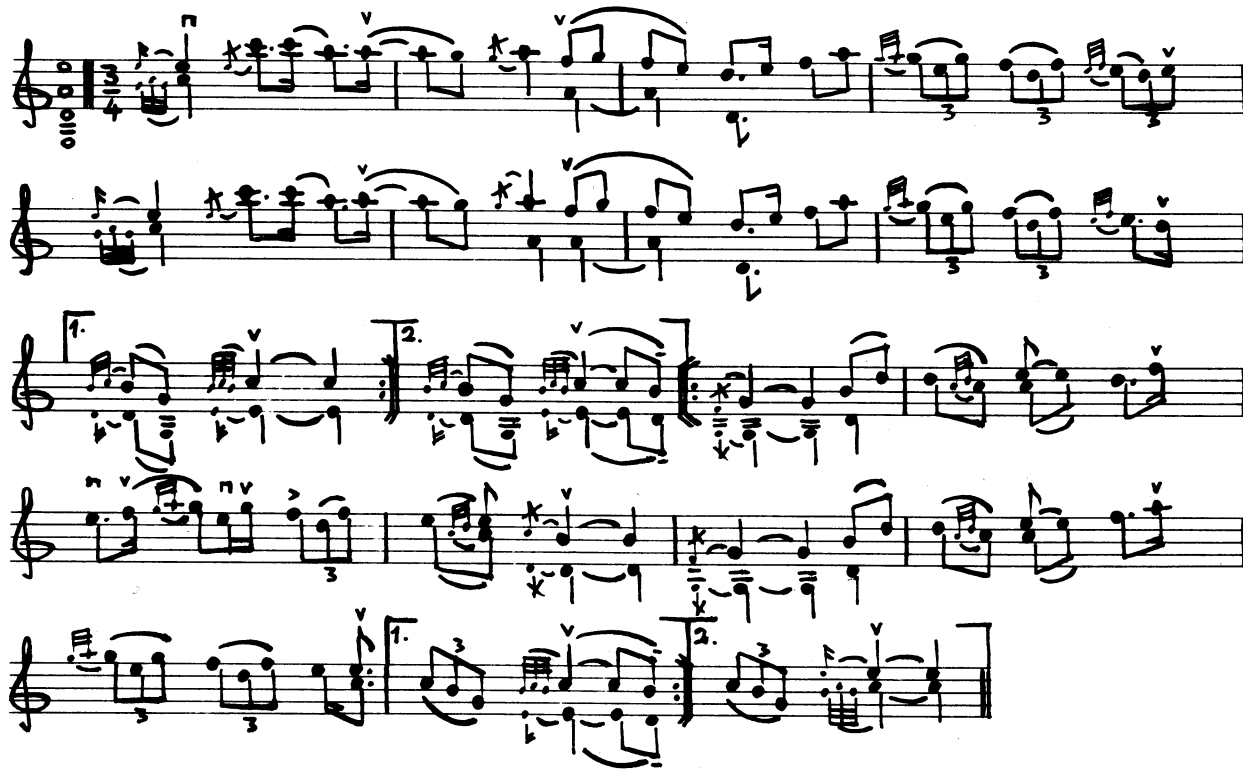
Kilde: Anders Sjøvold.

Hans Persa var en felespiller som drev Malmagsgården på svensk side av grensen.

7. GILLERÅSINGEN

Kilde: Sven Nyhus.

Innspillinger fra Røros-området:
Sven Nyhus: Td—1274 L—20954.

Litteratur:
H. R.: Nr. 30.

8. DØLGUTLEKEN
Kilde: Sven Nyhus.

Jakup Lom gikk i Rørostraktene under navnet «Dølguten». Man mener at han under et av sine besøk her i 1840—50-årene la igjen denne leken. Jakup Lom ble også kalt Fel-Jakup.

Innspillinger fra Røros-området:
Sven Nyhus: Td—1190 L—19419.

Litteratur:
H.R.: Nr. 14.
S.S.: Nr. 95.
S.S.: Nr. 202.
S.S.: Nr. 221.
S.S.: Nr. 402.

9. MØLLERLEKEN
Kilde: Peder Nyhus.

Leken skal ha fått navnet etter felespilleren Fredrik Chr. Møller (f. 1793) i Djupsjølia ved Røros. Han flyttet senere til Långå i Sverige.

Innspillinger fra Røros-området:
Peder Nyhus: Td—1191 L—19443.
Sven Nyhus: Td—1278 L—21056.

Grammofonplate: Sven Nyhus, fele:
FLPS 6.

Litteratur:
H. R.: Nr. 29.
S. G.: Nr. 19.
S. S.: Nr. 19.
H. D.: Nr. 9.
S. L.: Jämtland och Härjedalen:
Nr. 209.

10. ETTER OLA ELVEN
Kilde: Anders Sjøvold.

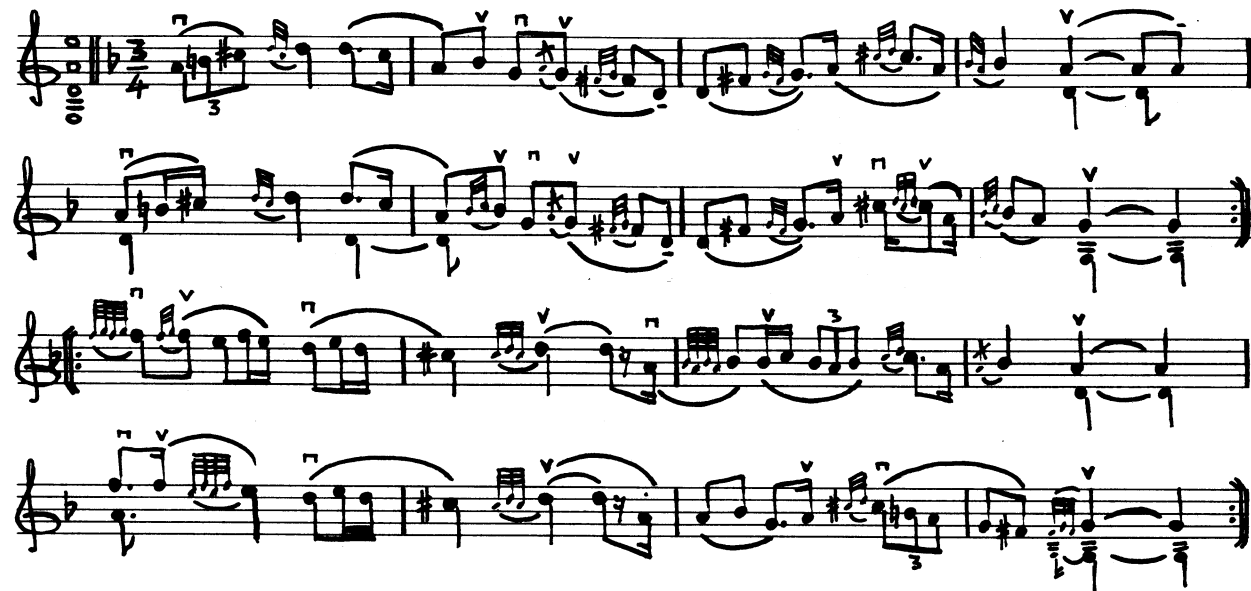
11. ETTER OLA ELVEN
Kilde: Anders Sjøvold.

*Innspillinger fra Røros-området:
Anders Sjøvold: Td—1333 L—21788.*

*Litteratur:
H. R.: Nr. 69.
(Under navnet «Stabbleken»).*

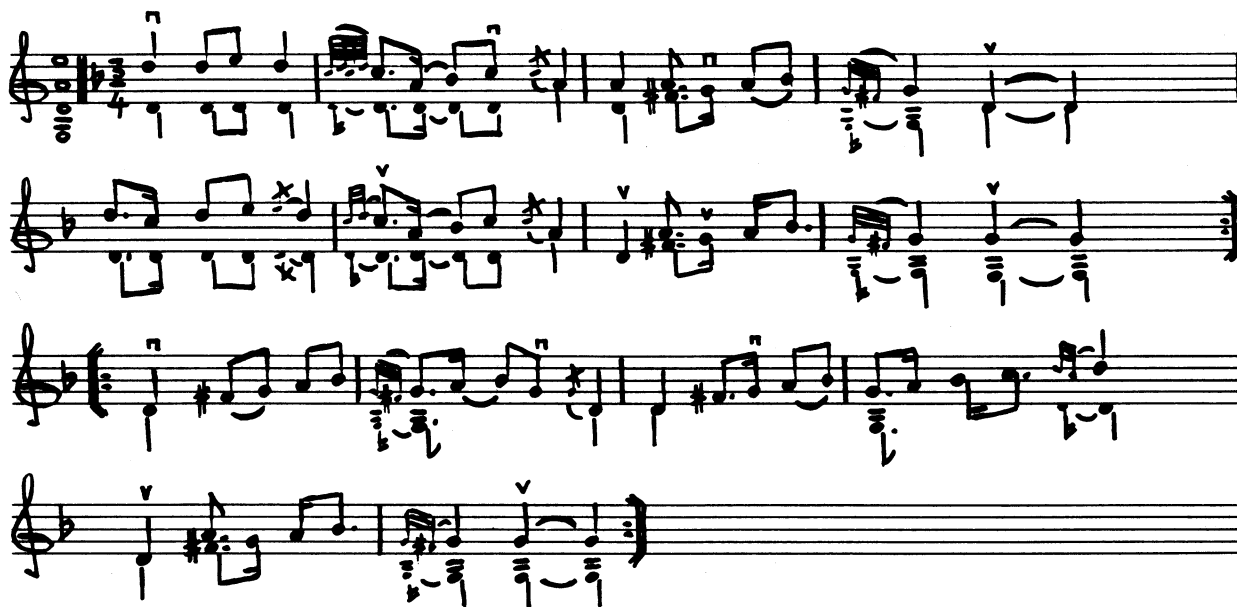
12. ETTER MARTA-JOHANNES
Kilde: Johannes Ingebrigtsvold.

Innspillinger fra Røros-området:
Johannes Ingebrigtsvold:
Td—1327 L—21679.
Reidar Skjelkvåle og Sven Nyhus:
Td—1328 L—21691.

13. LITJ-OLA MANN

Kilde: *Sven Nyhus.*

Iflg. Magnus Engzelius i Särna ble følgende tekst sunget:

«Litj-Ola mann spela lite grann, rett no kjem brura.

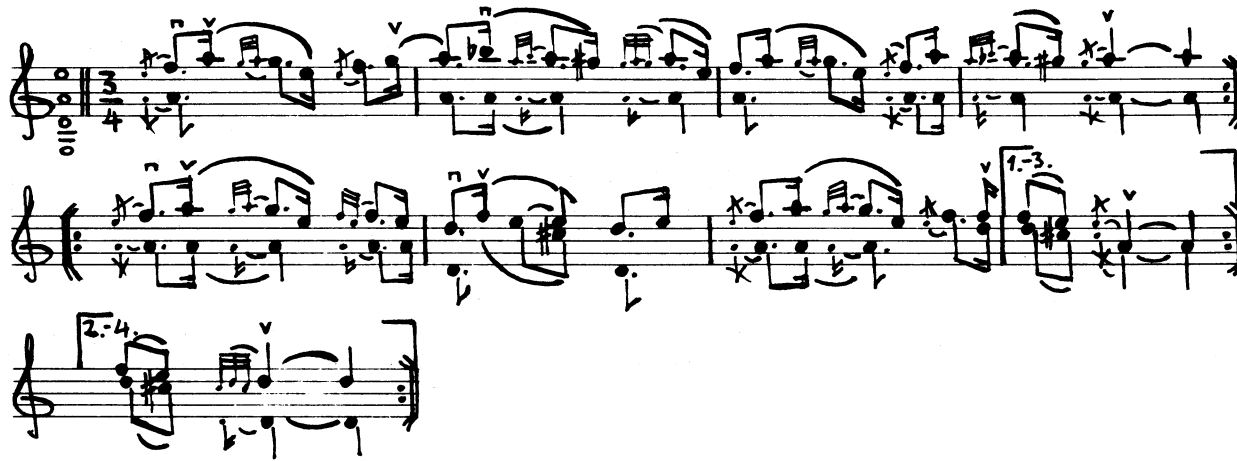
Brura ho va ung, krona ho va tung

brurpi'an va forlora.»

14. POLS
Kilde: Peder Nyhus.

15. VUGGLEKEN
Kilde: Sven Nyhus.

Innspillinger fra Røros-området:
Sven Nyhus: Td—1274 L—20963.

Litteratur:
H. R.: Nr. 94.

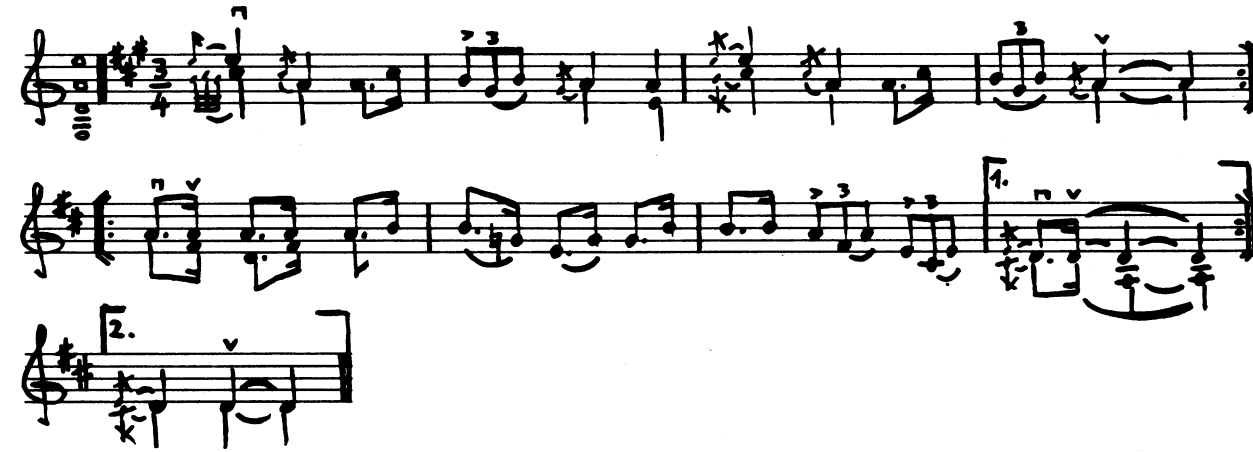
16. OLA REPPOM DEN SØRGMODIGE

Kilde: Sven Nyhus.

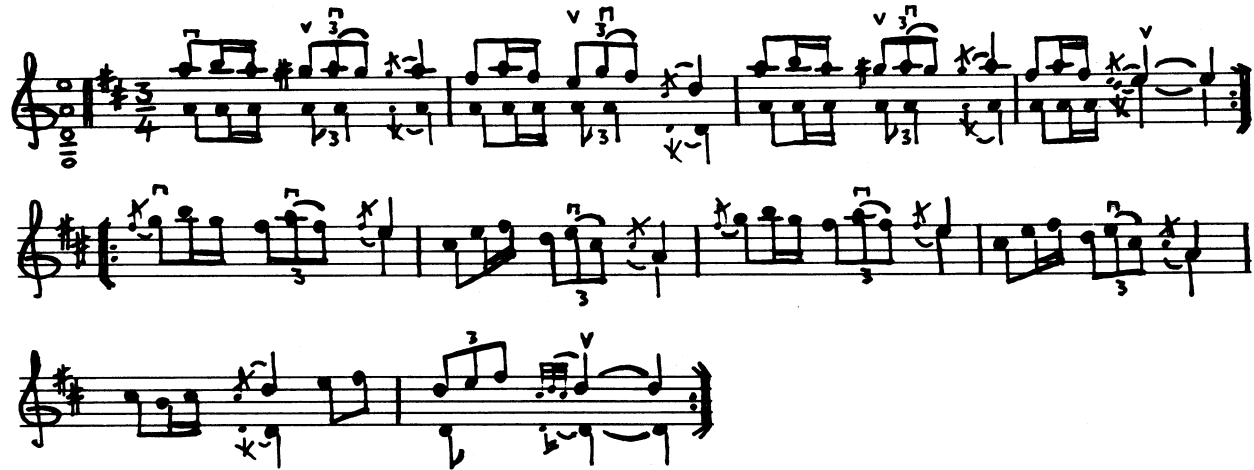

17. OLA REPPOM DEN GLADE

Kilde: Sven Nyhus.

18. OLA REPPOM
Kilde: Sven Nyhus.

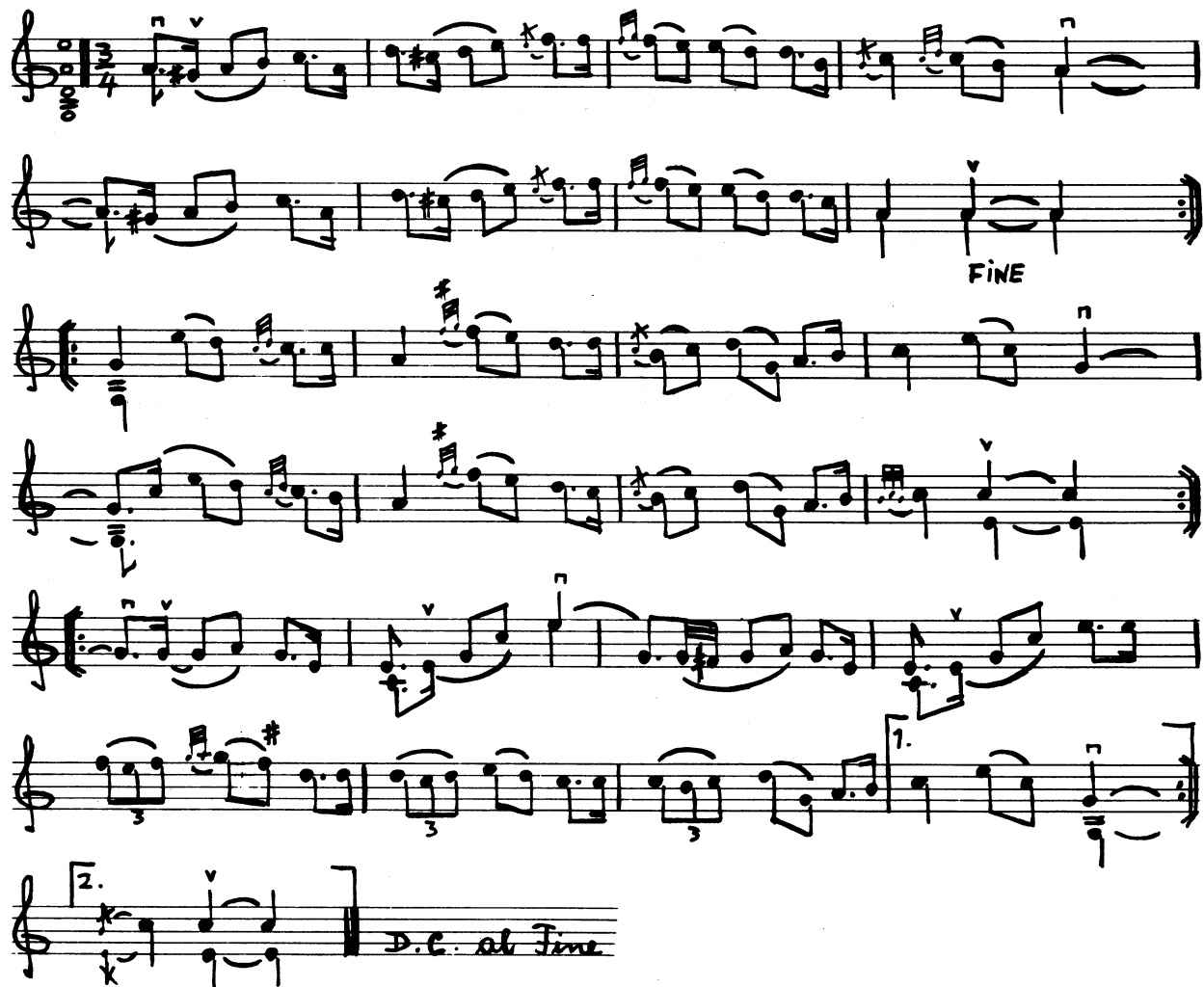

Innspillinger fra Røros-området:
Sven Nyhus: Td—1274 L—20960.

Litteratur:
H. R.: Nr. 67.

19. SVEN PÅLSA-LEKEN

Kilde: Peder Nyhus.

Sven Paulsson Nyhus (1874—1929) var far til Peder Nyhus. Han var felespiller, og bragte med seg flere slåtter fra fødestedet i Härjedalen da han flyttet til Aursunden.

Disse slåttene eksisterer nå bare i Rørostraktene som levende tradisjon.

Innspillinger fra Røros-området:

Peder Nyhus: Td—1151 L—18811.

Sven Nyhus: Td—1278 L—21062.

Otto Bendixvold: (Trekkspill).

Td—1326 L—21651.

Grammofonplater:

Sven Nyhus' kvartett: PLAY 1014 S.

Medlemmer av Glåmos Spelemanns-

lag: FLPS 6.

20. GULLJENTA
Kilde: Sven Nyhus.

Leken ble laget av Sven Nyhus i 1971.

Innspillinger fra Røros-området:
Sven Nyhus: Td—1334 L—21804.

Grammofonplate:
Sven Nyhus' kvartett.
POLYDOR 2382018.

21. OG SANNELIG SÅ KOM DE GAMLE FREM

(Leken hinnes Kværnengs-Kjerstna).

Kilde: Sven Nyhus.

Innspillinger fra Røros-området:
Sven Nyhus: Td—1277 L—21028.

Litteratur:

S. L.: Dalarna: Nr. 262.
S. L.: Dalarna: Nr. 628.
S. L.: Dalarna: Nr. 698.
S. L.: Dalarna: Nr. 1217.

NÅR MAINN' OG KJERRINGA TRETТА

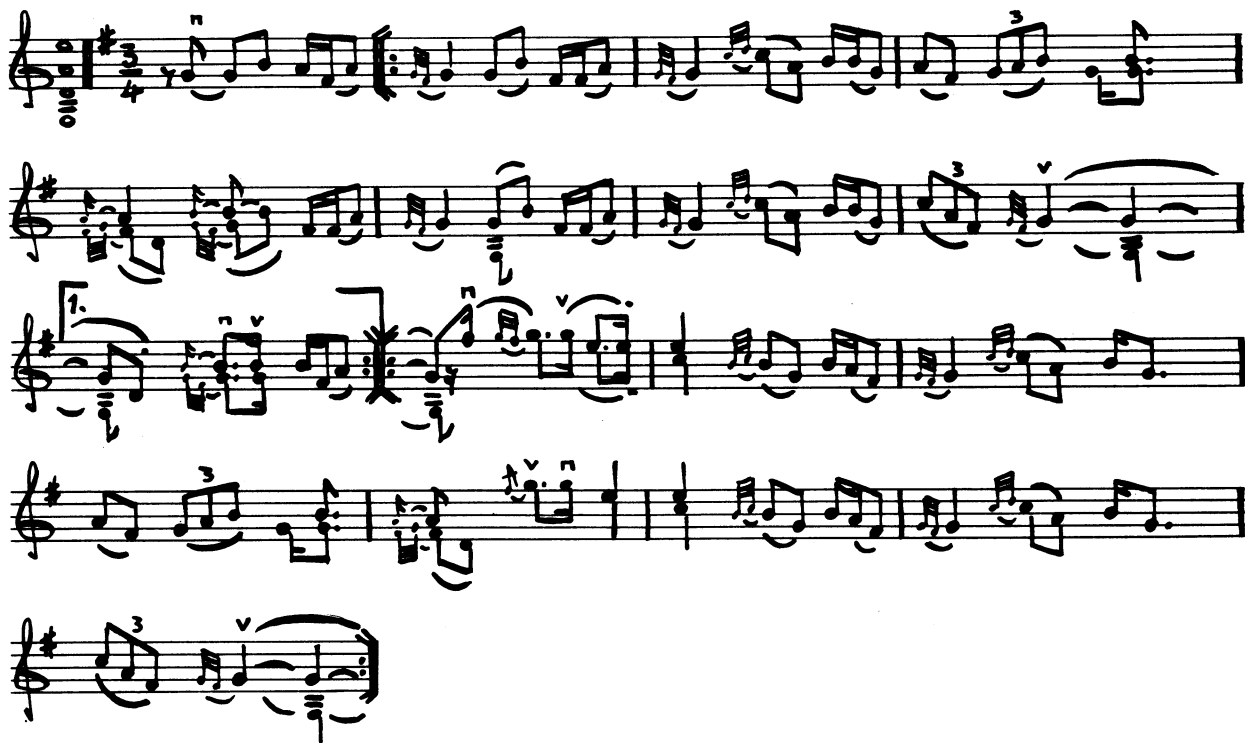
Kilde: Peder Nyhus.

23. PER PERSA-LEKEN

(Tore Spranga).

Kilde: Peder Nyhus.

Peder P. Vintervold (1829—1909) ble kalt Per Persa. Han var en kjent polstraller, og nær slektning av felespilleren Ellev Holm.

Innspillinger fra Røros-området:
 Peder Nyhus: Td—1191 L—19437.
 Sven Nyhus: Td—1278 L—21049.
 Kristine Wivelstad:
 Td—1318 L—21610.
 Glåmos Spelemannslag:
 Td—1186 L—19342.

24. LEKEN HASS GAMMEL-MØLLER

Kilde: Peder Nyhus.

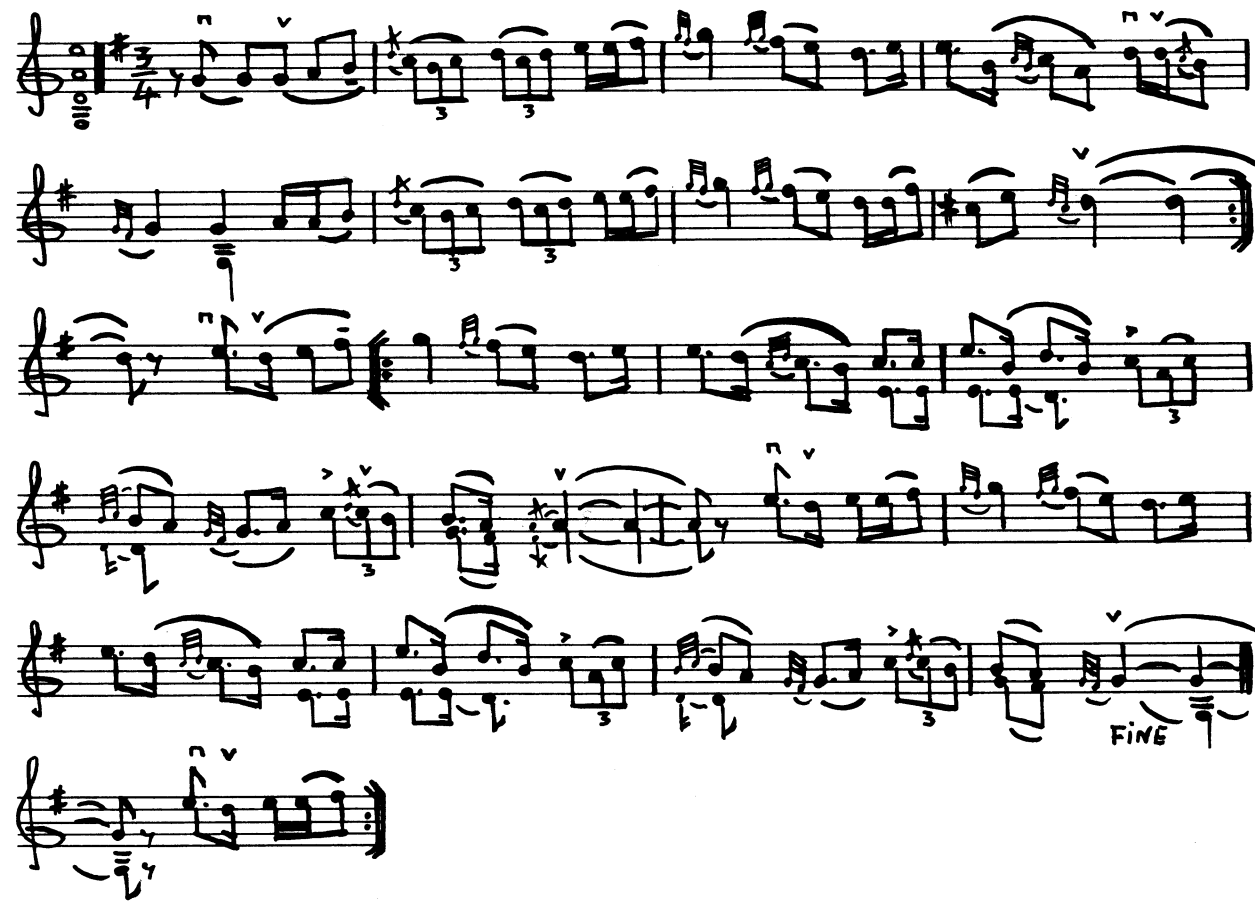
Brostrup Marius Møller (1841—1908) var i mange år distriktslege på Røros. Han levde seg inn i miljøet der, og holdt særlig av denne leken.

Innspillinger fra Røros-området:
 Peder Nyhus: Td—1191 L—19434.
 Sven Nyhus: Td—1278 L—21046.
 Anders Sjøvold: Td—1331 L—21727.

Litteratur:
 H. R.: Nr. 100. (Under navnet:
 «Avskjedsleken».)

25. HINNES MARIT FASTER

Kilde: Peder Nyhus.

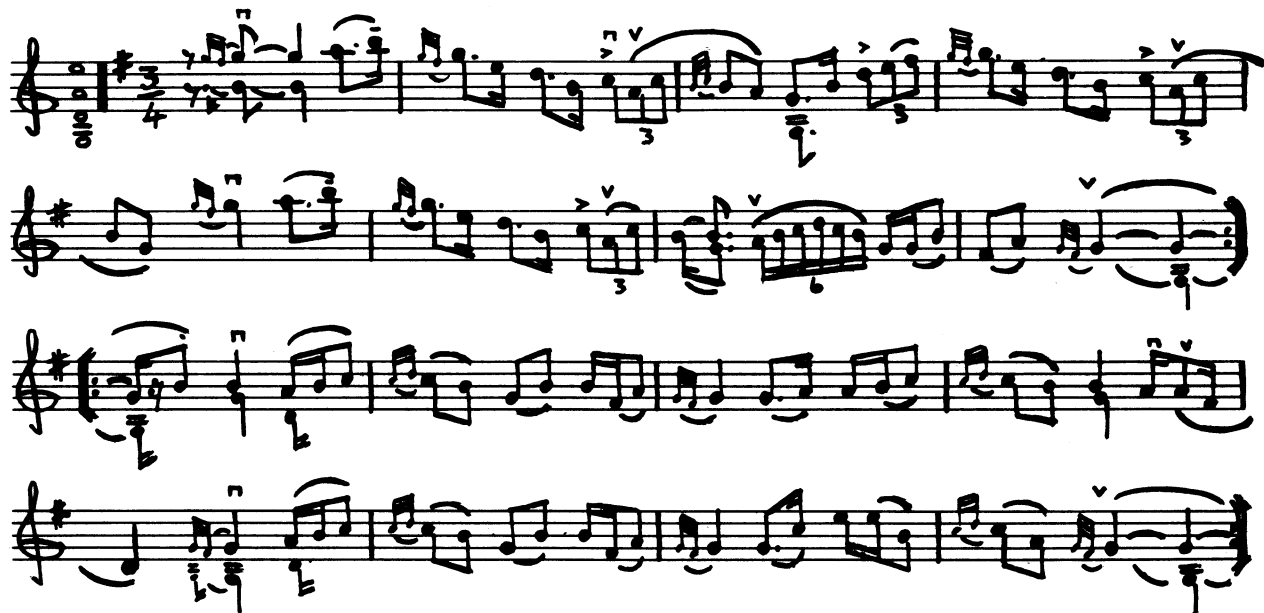
Innspillinger fra Røros-området:
 Peder Nyhus: Td—1191 L—19438.
 Sven Nyhus: Td—1278 L—21050.
 Jenny Farestveit:
 Td—1177 L—19203.

Varianter:
 «Malisa-Knut» i Gudbrandsdalen.
 Ola Aasen, Lom:
 Td—1225 L—20029.
 Hans Brimi, Lom:
 Td—1210 L—19738.
 Anders Bjørkheim, Vågå:
 Td—373 L—6442.

Litteratur:
 H. R.: Nr. 3.
 S. G.: Nr. 15.
 S. Ø.: Nr. 114.
 S. S.: Nr. 15.
 S. S.: Nr. 354.
 H. D.: Nr. 18.
 S. L.: Jämtland och Härjedalen:
 Nr. 12.
 S. L.: Jämtland och Härjedalen:
 Nr. 52.

26. ETTER JØRGEN WEHN

Kilde: Peder Nyhus.

27. LEKEN HASS MO-ANDERS
Kilde: Anders Sjøvold og Ola Skott.

Innspillinger fra Røros-området:
Anders Sjøvold og Ola Skott:
Td-1334 L-21801.
Sven Nyhus: Td-1278 L-21054.

28. POLS
Kilde: Peder Nyhus.

29. KJØBENHAVNEREN

Kilde: *Sven Nyhus.*

Anders Reitan (1826—1872) mente at for å kunne kalles en god spelemann måtte vedkommende klare å spille denne leken.

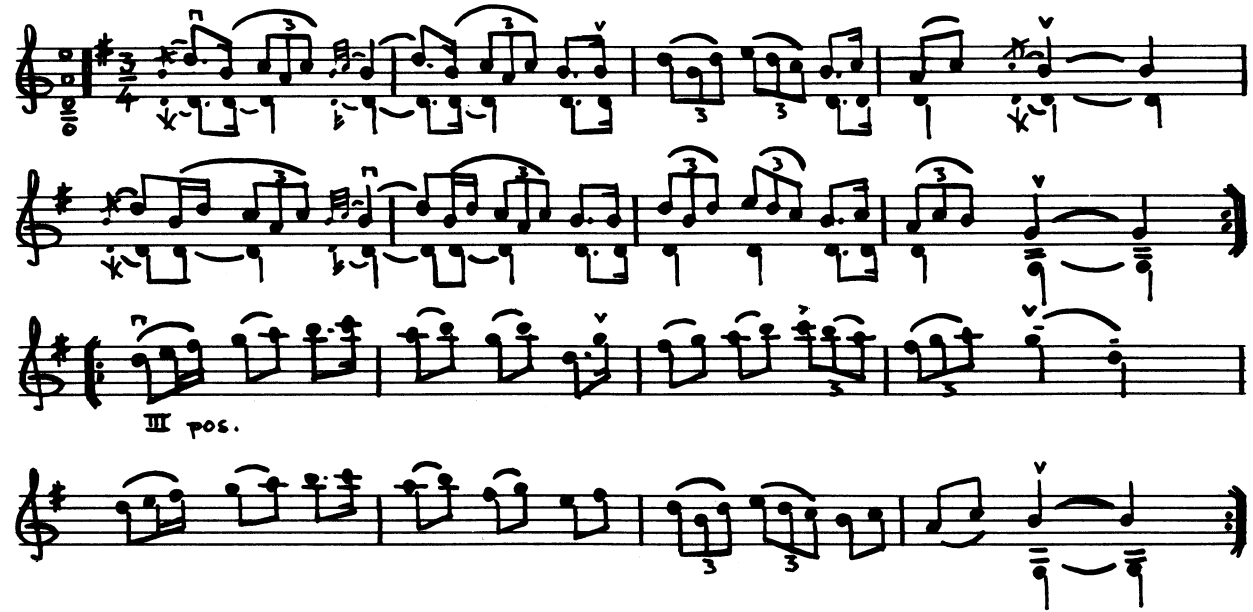
Värmlandsutgaven av samme lek kalles også i Svenska Låtar for «Kjøbenhavnneren», men hverken her eller i Gudbrandsdalen ble leken spilt på samme måte som i Rørostraktene.

Innspillinger fra Røros-området:
Sven Nyhus: Td—1190 L—19418.

Varianter:
Per Berge, Voss: Td—39 L—395.

Litteratur:
H. R.: Nr. 24.
S. G.: Nr. 39.
S. S.: Nr. 39.
S. S.: Nr. 193.
S. S.: Nr. 199.
S. L.: Värmland: Nr. 200.

30. MATNØ'A
Kilde: Sven Nyhus.

I Gudbrandsdalen finnes en variant til denne leken under navnet «Trond Høyenne».

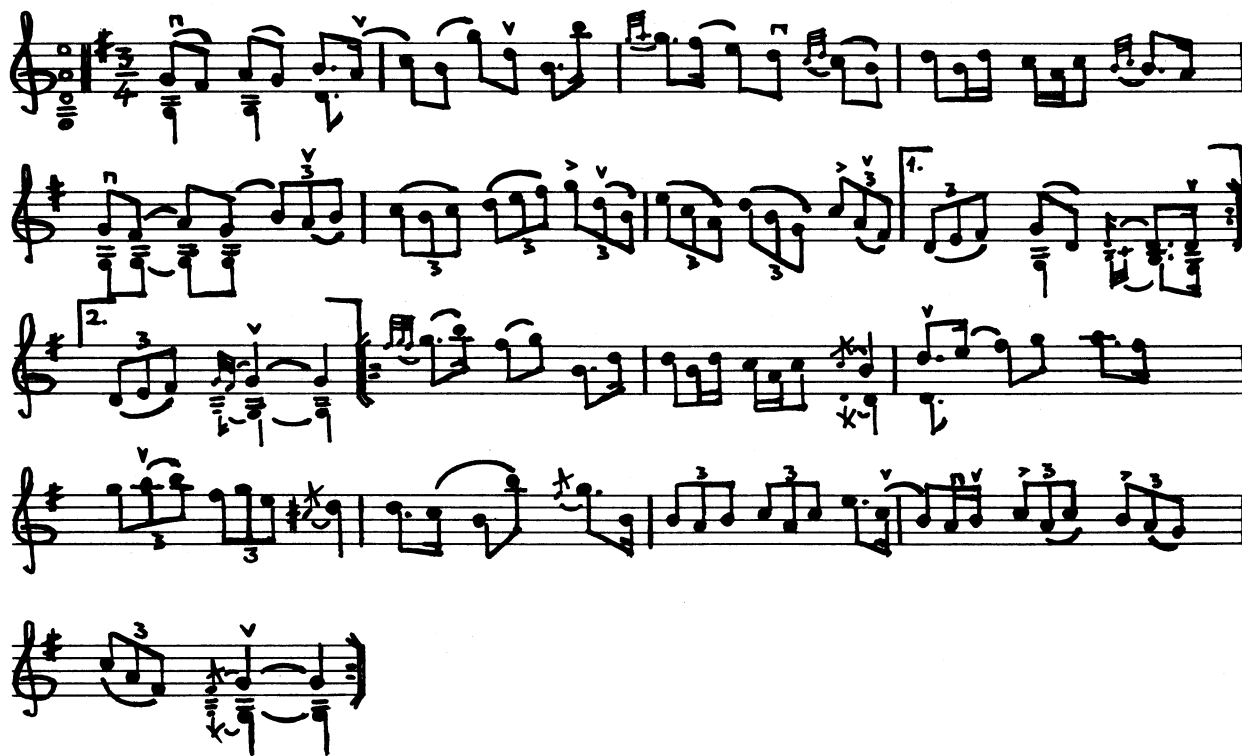
Innspillinger fra Røros-området:
Sven Nyhus: Td—1274 L—20964.

Varianter:
Jakob Skogum, Vågå:
Td—1215 L—19818.
Gunnar Kjøk, Lom:
Td—1212 L—19780. (Trekkspill.)

Litteratur:
H. R.: Nr. 5.
S. G.: Nr. 35.
S. S.: Nr. 35.

31. LEKEN HASS CHRISTEN JOHANNESA DAHL

Kilde: *Sven Nyhus.*

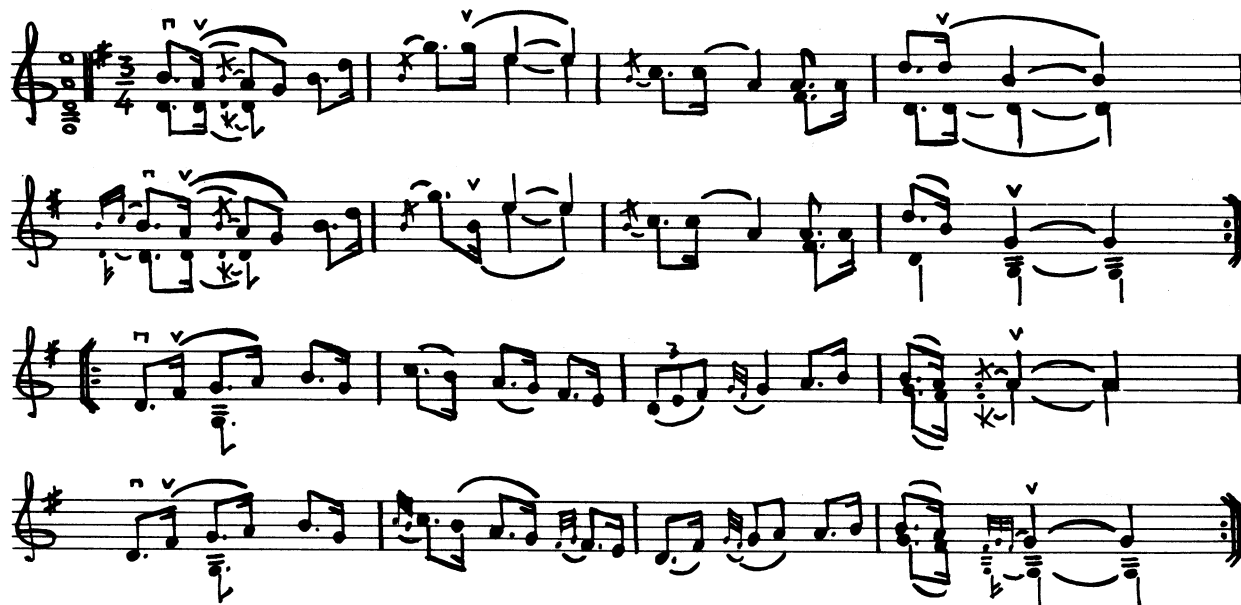
I slåttelitteraturen finnes flere leker som begynner som denne, men fortsettelsen går som regel i andre spor. Det er derfor vanskelig å si med sikkerhet at det har vært samme lek.

Innspillinger fra Røros-området:
Sven Nyhus: Td—1274 L—20956.

Litteratur:
H. R.: Nr. 25.
S. S.: Nr. 17.

32. JOMFRU JISKEN

Kilde: Anders Sjøvold og Ola Skott.

Ifølge eldre mennesker i Brekken var det skikk i bryllup at denne leken ble danset av to kvinner som for anledningen kledde seg ut.

Innspillinger fra Røros-området:

Anders Sjøvold og Ola Skott:

Td—1334 L—21795.

Sven Nyhus: Td—1278 L—21052.

Johannes Ingebrigtsvold:

Td—1327 L—21673.

Litteratur:

H. R.: Nr. 42.

33. FRÅ ONGDOMMA

Kilde: Sven Nyhus.

Denne leken skal være laget av felespilleren Anders Haugen (1852—1927).

Innspillinger fra Røros-området:
Sven Nyhus: Td—1274 L—20957.
Jenny Farestveit:
Td—1177 L—19215.
Anders Sjøvold: Td—1331 L—21729.

Litteratur:
H. R.: Nr. 26.

34. NORDLANDSLEKEN

Kilde: Sven Nyhus.

Innspillinger fra Røros-området:

Sven Nyhus: Td—1274 L—20958.

Jenny Farestveit:

Td—1177 L—19213.

Kristine Wivelstad:

Td—1318 L—21611.

Glåmos Spelemannslag:

Td—1186 L—19347.

Litteratur:

H. R.: Nr. 36.

35. JEHANNES JONSA-LEKEN

Kilde: Peder Nyhus.

Innspillinger fra Røros-området:

Sven Nyhus: Td—1278 L—21045.

Henning Ingebrigtsvold:

Td—1185 L—19309.

Kristine Wivelstad:

Td—1318 L—21609.

Glåmos Spelemannslag:

Td—1186 L—19343.

Varianter:

Jakob Skogum, Vågå:

Td—1297 L—21389.

Erling Kjøk, Lom:

Td—1301 L—21437.

Litteratur:

H. R.: Nr. 4. (Under navnet: «Hass
Jon Guttormsen».)

S. S.: Nr. 448.

S. S.: Nr. 452.

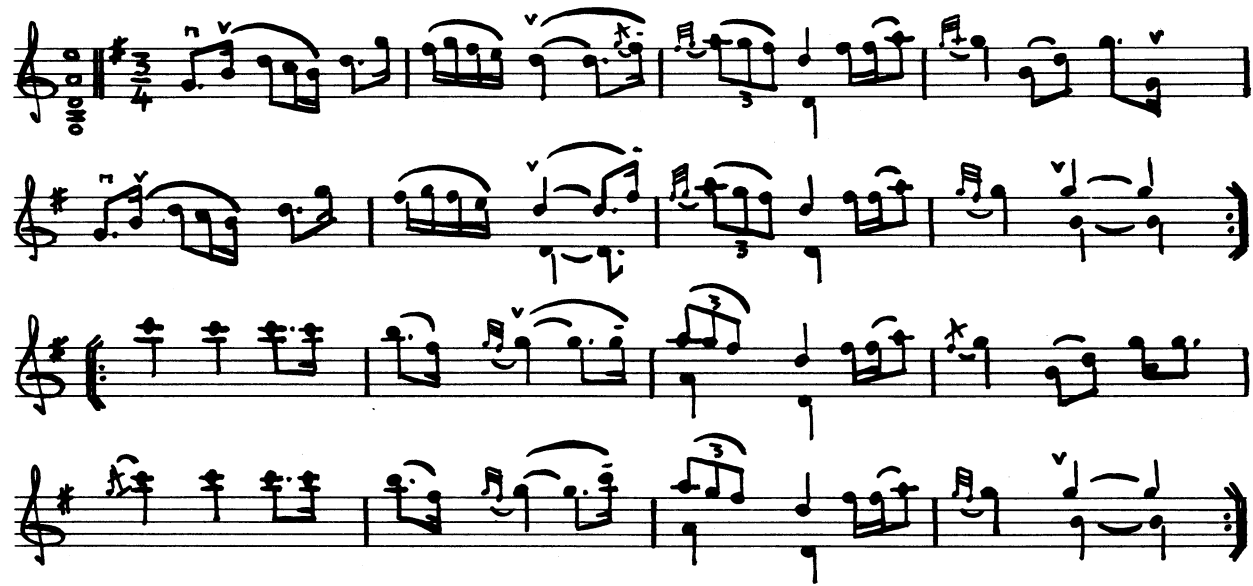
S. S.: Nr. 460.

H. D.: Nr. 18.

S. L.: Jämtland och Härjedalen:
Nr. 126.

S. L.: Jämtland och Härjedalen:
Nr. 141.

36. POLS
Kilde: Peder Nyhus.

37. LEKEN HASS OLA ELVEN

Kilde: Peder Nyhus.

Innspillinger fra Røros-området:
Peder Nyhus: Td—1191 L—19436.
Sven Nyhus: Td—1278 L—21048.
Anders Sjøvold og Ola Skott:
Td—1334 L—21802.

Grammofonplate:
Glåmos Spelemannslag: FLPS 6.

Litteratur:
H. R.: Nr. 43.

38. LEKEN HASS SKOTT-ANDERS

Kilde: Anders Sjøvold.

Anders Skott var en aldrende traller i Anders Sjøvolds oppvekst.

39. LEKEN HINNES MO-INNBÅR

Kilde: Sven Nyhus.

«Mo-Innbår» var Ingeborg Valset på Glåmos.

*Innspillinger fra Røros-området:
Sven Nyhus: Td—1274 L—20953.*

*Litteratur:
S. S.: Nr. 423.*

40. LEKEN HASS CHRISTEN EVENSA

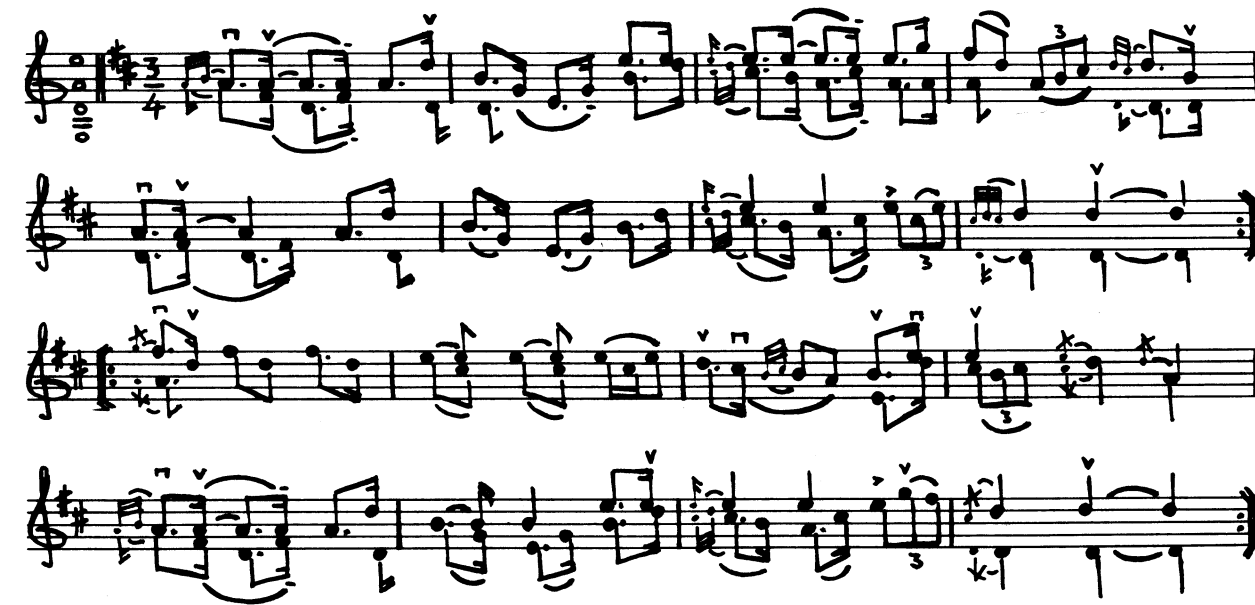
Kilde: Sven Nyhus.

Innspillinger fra Røros-området:
Sven Nyhus: Td—1269 L—20839.

Grammofonplate:
Sven Nyhus' kvartett:
POLYDOR 2382018.

41. SPÅLL-LEKEN
Kilde: Sven Nyhus.

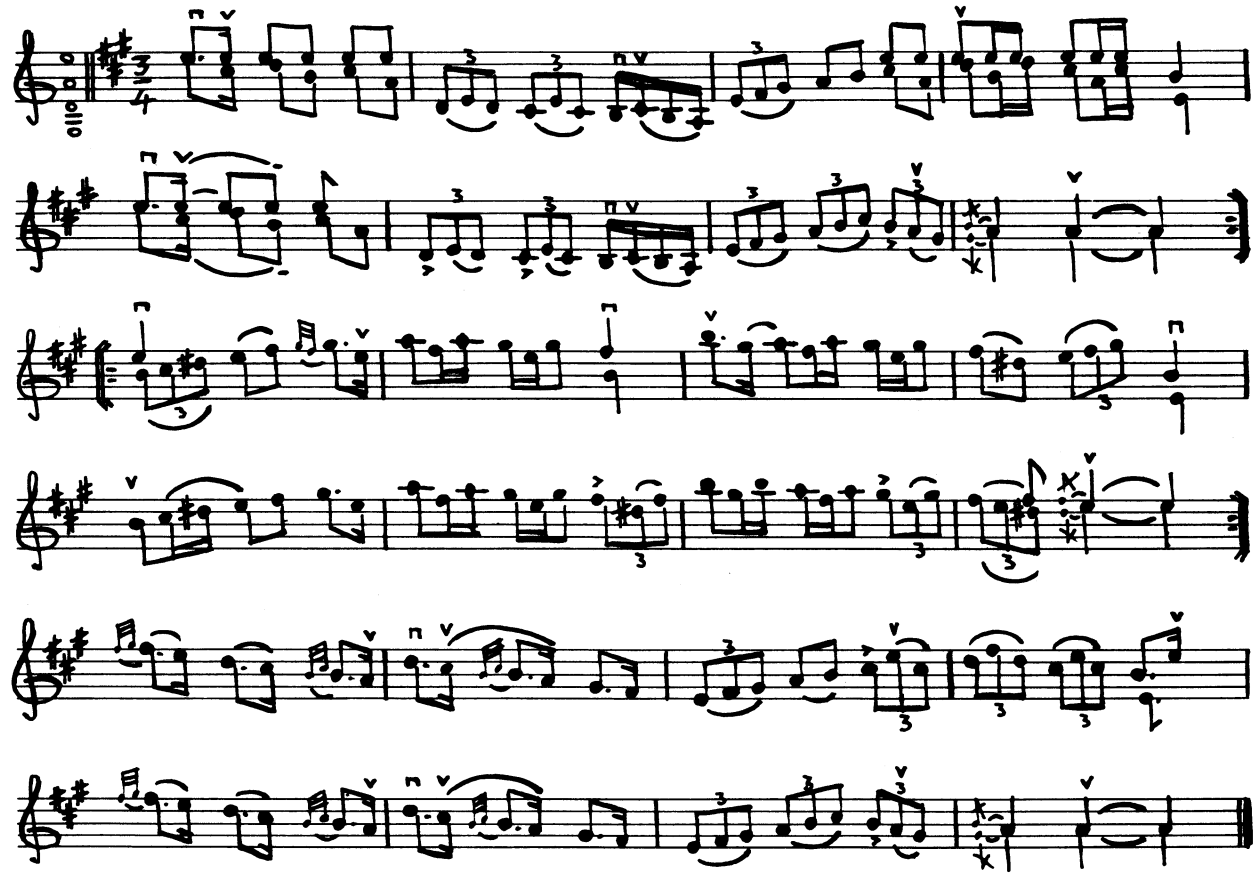

Innspillinger fra Røros-området:
Sven Nyhus: Td—1274 L—20961.

Litteratur:
H. R.: Nr. 68.

42. HAR DU HØRT DEN, DU?

Kilde: Sven Nyhus.

Innspillinger fra Røros-området:
Sven Nyhus: Td—1274 L—20959.

Varianter:

Hans Brimi, Lom:
Td—1216 L—19836.
Ola Aasen, Lom:
Td—1224 L—19987.
Erling Kjøk, Lom:
Td—1301 L—21441.

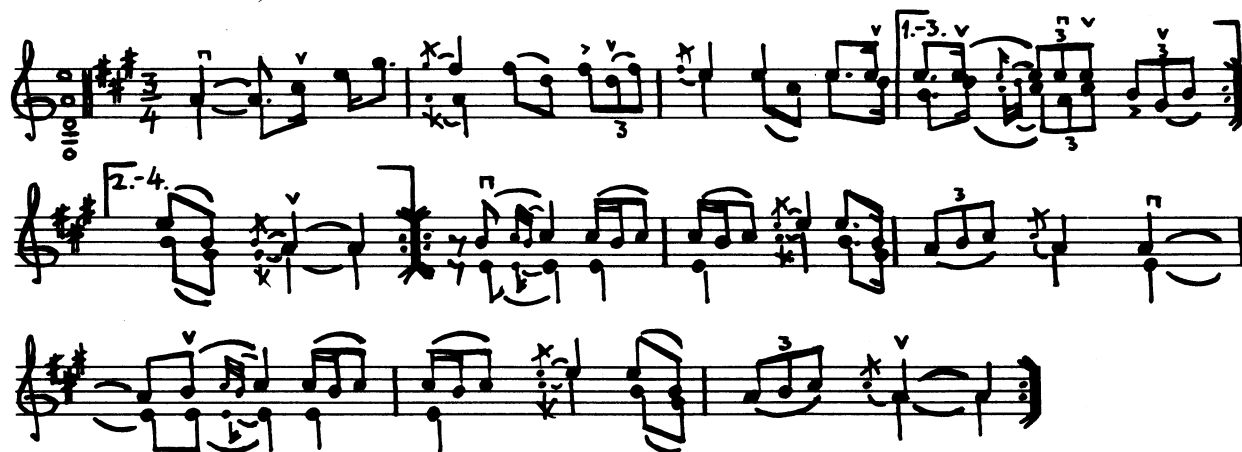
Leken skal være laget av felespilleren Iver Chr. Kuraas, Glåmos (1789—1860). Den er gjenfunnet i utrykte notemanuskripter fra Jämtland datert 1851, og finnes videre som springleiken «Stor i Stuguen» i Gudbrandsdalen.

Litteratur:

H.R.: Nr. 51.
S.G.: Nr. 29.
S.S.: Nr. 29.
S.S.: Nr. 136.
S.L.: Jämtland och Härjedalen:
Nr. 171, a og b.

43. VASSKJØRARLEK I.

Kilde: Sven Nyhus.

Navnet «Vasskjørarlek» var knyttet til dem som kjørte vann opp fra gruvene.
«Vasskjørarlek» II, se nr. 101.

Innspillinger fra Røros-området:
Sven Nyhus: Td—1274 L—20962.

Litteratur:
H. R.: Nr. 71. (Under navnet:
«Vasskjørarleken».)

44. FRÅ GAMLE DAGA

Kilde: Sven Nyhus.

Leken skal være en av dem som Smed-Jens brukte mye.

Innspillinger fra Røros-området:
Sven Nyhus: Td—1274 L—20955.

Litteratur:

H.R.: Nr. 16.

S.G.: Nr. 11.

S.S.: Nr. 11.

S.L.: Jämtland och Härjedalen:
Nr. 712 .

S.L.: Jämtland och Härjedalen:
Nr. 761.

45. ETTER SVEN PÅLSA

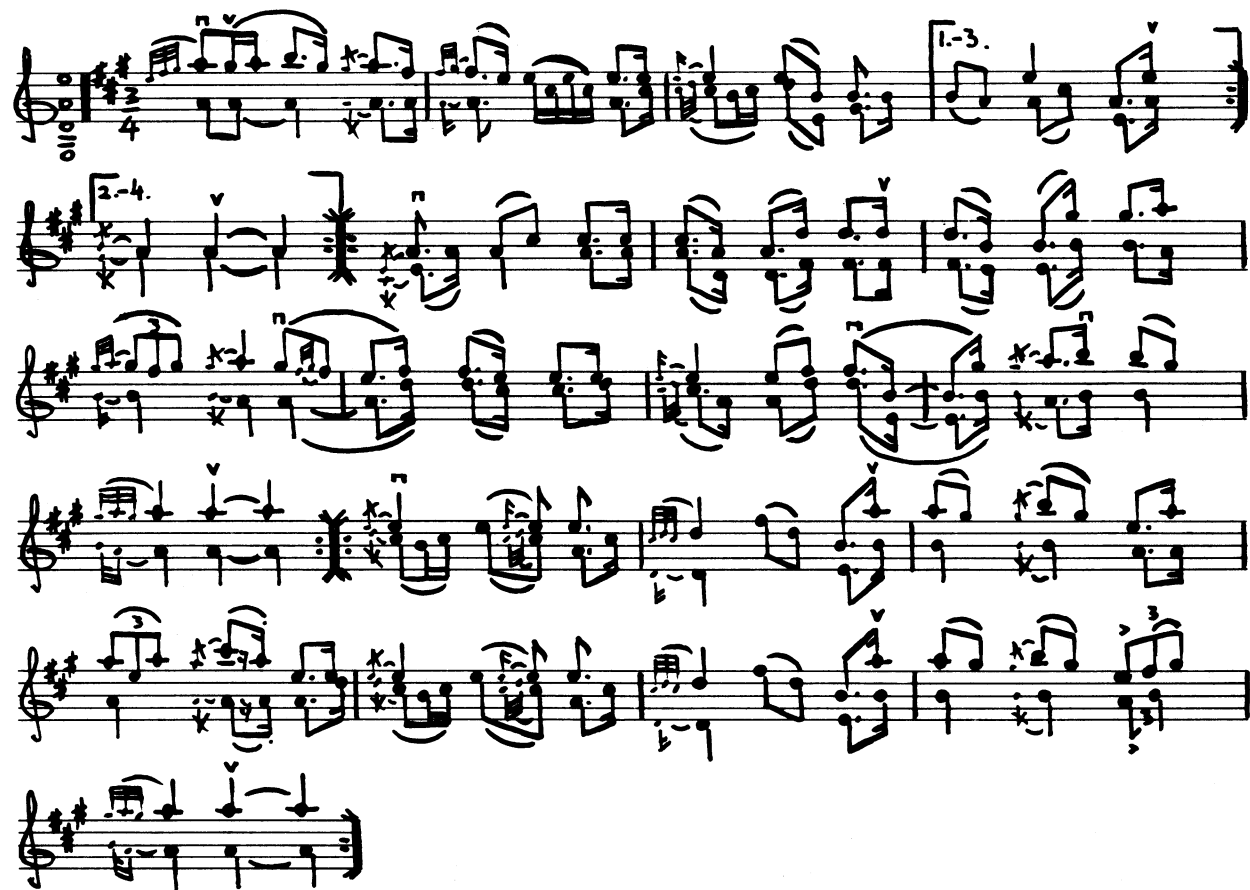
Kilde: Sven Nyhus.

Innspillinger fra Røros-området:
Sven Nyhus: Td—1274 L—20952.
Peder Nyhus: Td—1151 L—18802.

Grammofonplate:
Glåmos Spelemannslag: FLPS 6.

46. POLS
Kilde: Sven Nyhus.

Leken spilles i Dalarna enda i 1971, men finnes ikke i Svenska Låtar. I Leksand kaltes den «Bockfars polska».

Innspillinger fra Røros-området:
Sven Nyhus: Td—1274 L—20951.

Grammofonplate:
Sven Nyhus' kvartett: PLAY 1014 S.

47. BRURLEKEN HASS ELLEV HOLM

Kilde: Peder Nyhus.

Felespilleren Ellev Holm valgte denne leken som brurlek da han i 1832 giftet seg med gårdjenta på Holm i Os.

Innspillinger fra Røros-området:

Peder Nyhus: Td—1184 L—19274.

Sven Nyhus: Td—1275 L—20969.

Anders Sjøvold:

Td—61 L—739.

Kristine Wivelstad:

Td—1316 L—21584.

Aslaug Kuraas: Td—1140 L—18625.

(Tralling.)

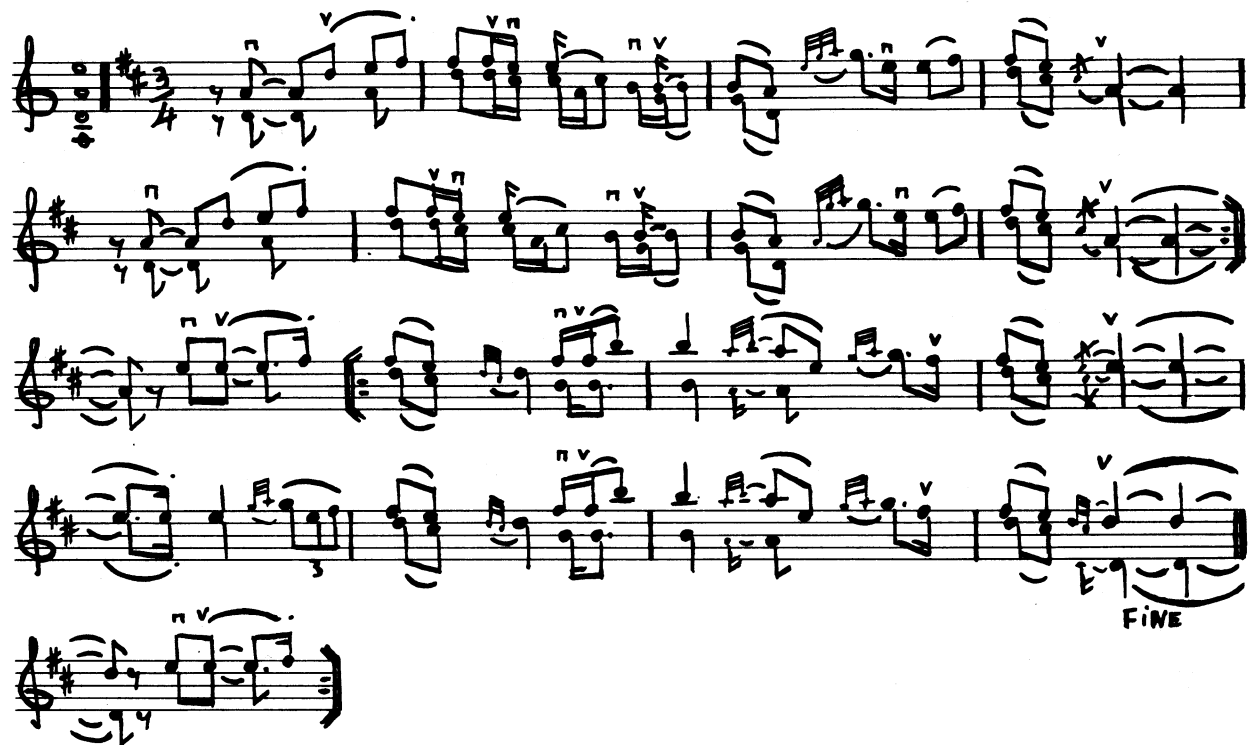
Grammofonplate:

Peder og Sven Nyhus: FLPS 6.

Litteratur:

H. R.: Nr. 45. (Under «Opptegnet etter Jørgen Wehn».)

48. SULHUSLEK
Kilde: Peder Nyhus.

Folk ved Aursunden som mintes Sulhusgubben fortalte at han ofte spille denne leken.

49. TORVALD OLSA-LEK I.

Kilde: Peder Nyhus.

Leken ble ofte trallet av Torvald Olsen Sandnes (1839—1909), derav navnet.

Innspillinger fra Røros-området:

Peder Nyhus: Td—1188 L—19390.

Sven Nyhus: Td—1277 L—21017.

Kristine Wivelstad:

Td—1316 L—21580.

Varianter:

Johan Sletmoen, Engerdal:

Td—1160 L—18772.

Litteratur:

H. R.: Nr. 75. (Under navnet:

«Naar der dances med bruden».)

S. Ø.: Nr. 27.

S. Ø.: Nr. 79.

S. Ø.: Nr. 141.

S. S.: Nr. 264.

S. S.: Nr. 319.

S. S.: Nr. 382.

S. L.: Dalarna: Nr. 493.

50. TORVALD OLSA-LEK II.
Leken hass Bendiks-Kristoffer.
Kilde: Peder Nyhus.

Se nr. 49. Kristoffer Bendiksvold (1877—1963) ble regnet som en av de dyktigste pols-
danserne ved Aursunden, og likte denne leken bedre enn andre.

Innspillinger fra Røros-området:
Peder Nyhus: Td—1188 L—19389.
Sven Nyhus: Td—1277 L—21016.
Kristine Wivelstad:
Td—1318 L—21619.

51. MESTERLEKEN
Kilde: Peder Nyhus.

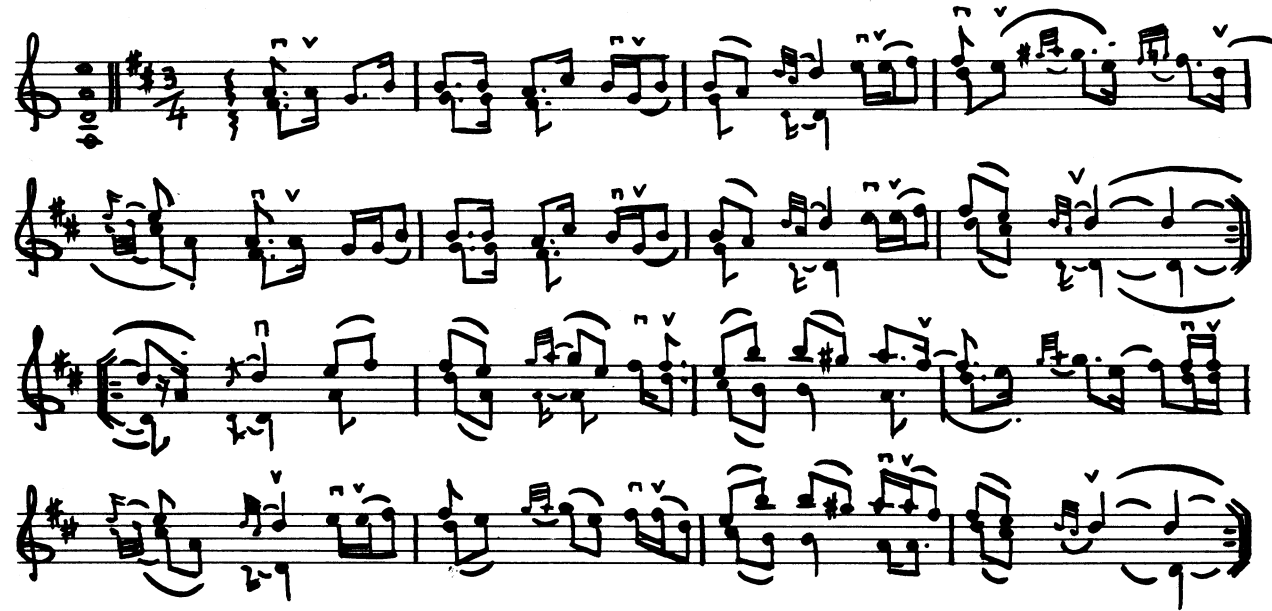
Polsen bærer navnet etter «mesteren», Henrik J. Rugeldal, Røros, (1848—1916). Han var gruvearbeider og felespiller, forøvrig søstersønn til Sulhusgubben.

Innspillinger fra Røros-området:
Peder Nyhus: Td—1184 L—19296.
Sven Nyhus: Td—1276 L—20991.
Kristine Wivelstad:
Td—1316 L—21589.
Otto Bendixvold:
Td—1326 L—21652. (Trekkspill.)

52. RØMGRAUTPOLSEN

Kilde: Peder Nyhus.

Lekens navn er av nyere dato.

53. SISTE LEK SULHUSGUBBEN SPELLA

Kilde: Peder Nyhus.

Ole Henriksen Sulhus (1811—1897) har fått ettermæle som en av de betydeligste fele-spillere i Rørostraktene. Denne leken skulle være den aller siste «Sulhusgubben» spilte.

Innspillinger fra Røros-området:
Peder Nyhus: Td—1184 L—19273.
Sven Nyhus: Td—1275 L—20968.

54. SOFIA RÅEN-LEKEN

Kilde: Peder Nyhus.

Ane Sofie Tamnes gift Sødal (1807—1893) ble kalt Sofia Råen, og leken fikk navnet fordi hun så ofte trallet den. Det er vanskelig å si om «Sofia Råen-leken» er identisk med litteratur-henvisningene.

Innspillinger fra Røros-området:

Peder Nyhus: Td—1188 L—19392.

Peder og Sven Nyhus:

Td—1189 L—19406.

Sven Nyhus: Td—1277 L—21019.

Anders og Jon Sjøvold:

Td—60 L—725.

Johannes Ingebrigtsvold:

Td—1327 L—21674.

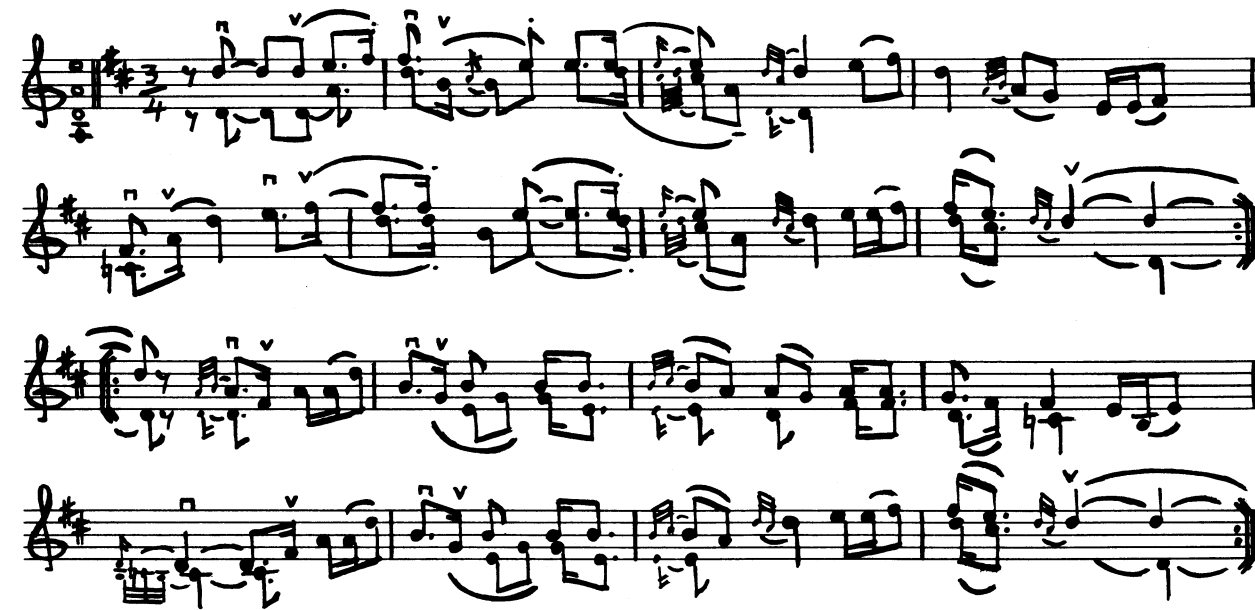
Litteratur:

S. Ø.: Nr. 112.

S. S.: Nr. 352.

55. ETTER ANDERS BORGOS

Kilde: Peder Nyhus.

Anders Borgos (1888—1959), var felespiller og felebygger.

Innspillinger fra Røros-området:
Peder Nyhus: Td—1188 L—19396.
Sven Nyhus: Td—1277 L—21023.

56. FINNLEKEN I BREKKEN

Kilde: Peder Nyhus.

Se nr. 108 (Finnleken).

Innspillinger fra Røros-området:
 Peder Nyhus: Td—1191 L—10423.
 Peder og Sven Nyhus:
 Td—1189 L—19404.
 Sven Nyhus: Td—1277 L—21026.

57. ETTER KOJ-JENS

Hass Petter Bror.

Kilde: Peder Nyhus.

Felespilleren Jens Nyplass (1897—1955) ble kalt Koj-Jens.

Innspillinger fra Røros-området:
Peder Nyhus: Td—1184 L—19281.
Sven Nyhus: Td—1275 L—20976.
Kristine Wivelstad:
Td—1316 L—21586.

58. LEKEN HASS PER NYHUS

Kilde: Peder Nyhus.

Per (Peder) Nyhus sier at han alltid har hatt forkjærlighet for denne leken, og kaller den «sin lek».

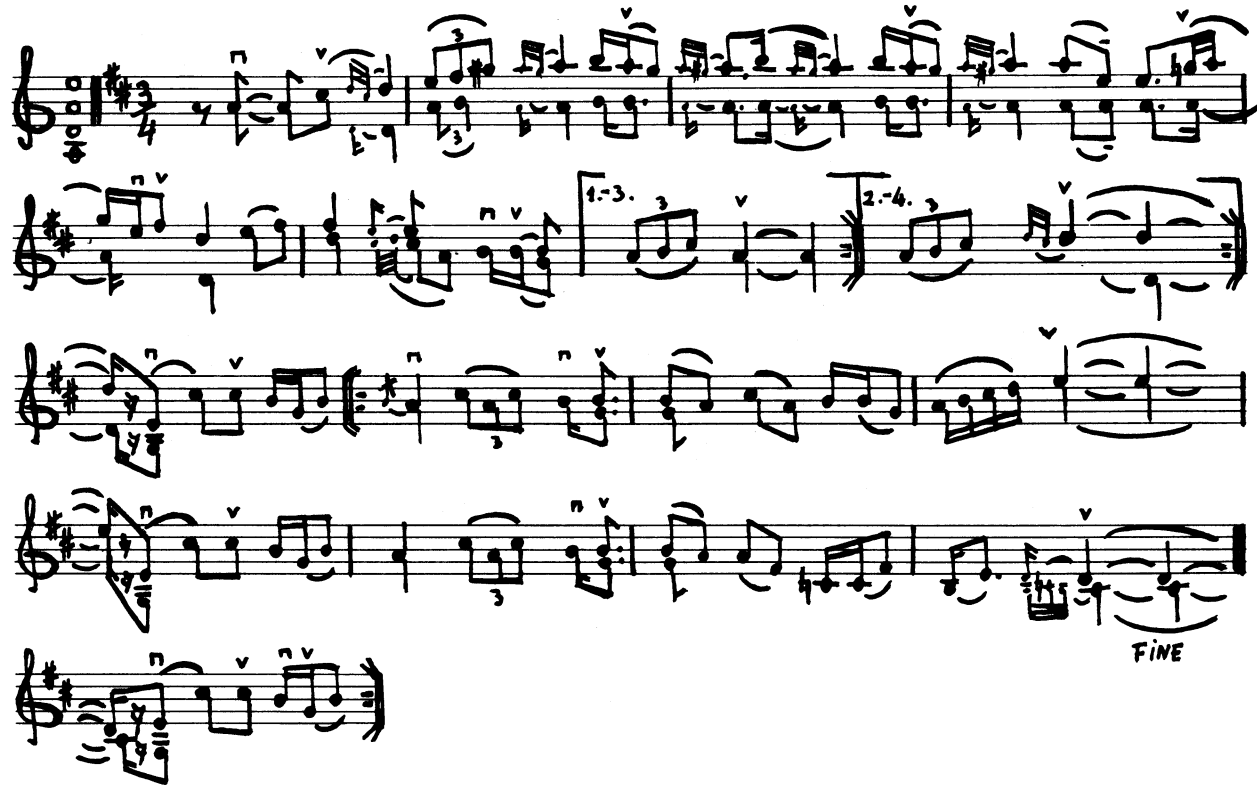
59. JULDANSEN
Kilde: Peder Nyhus.

Innspillinger fra Røros-området:
Peder Nyhus: Td—1184 L—19297.
Sven Nyhus: Td—1276 L—20992.
Jenny Farestveit:
Td—1201 L—19587.

Litteratur:
H. R.: Nr. 81.

60. TYDALINGEN
Kilde: Peder Nyhus.

Innspillinger fra Røros-området:
Peder Nyhus: Td—1188 L—10368.
Sven Nyhus: Td—1276 L—20995.
Erling Sundrønning:
Td— 1187 L—19355.

Litteratur:
H.R.: Nr. 41. (Under navnet
«Tydalsleken».)

61. LARS VOLLA-LEKEN

Kilde: Peder Nyhus.

Lars Volla (Almåsvoll) var en kjent traller i Glåmos.

Innspillinger fra Røros-området:
 Peder Nyhus: Td—1188 L—19379.
 Sven Nyhus: Td—1276 L—21006.
 Kristine Wivelstad:
 Td—1316 L—21590.

62. STORBREKKINGEN

Kilde: Peder Nyhus.

«Storbrekkingen»s egentlige navn var Anders Jakobsen Lien (1766—1829). Han var gårdbruker, felespiller og syslet ellers med rosemaling. Det er berettet litt av hvert fra hans begravelse, og på Brynhildsvolden ved Aursunden stod en gubbe og trallet denne leken da likfølget dro forbi. (Se ellers nr. 73 a og 73 b.)

Innspillinger fra Røros-området:

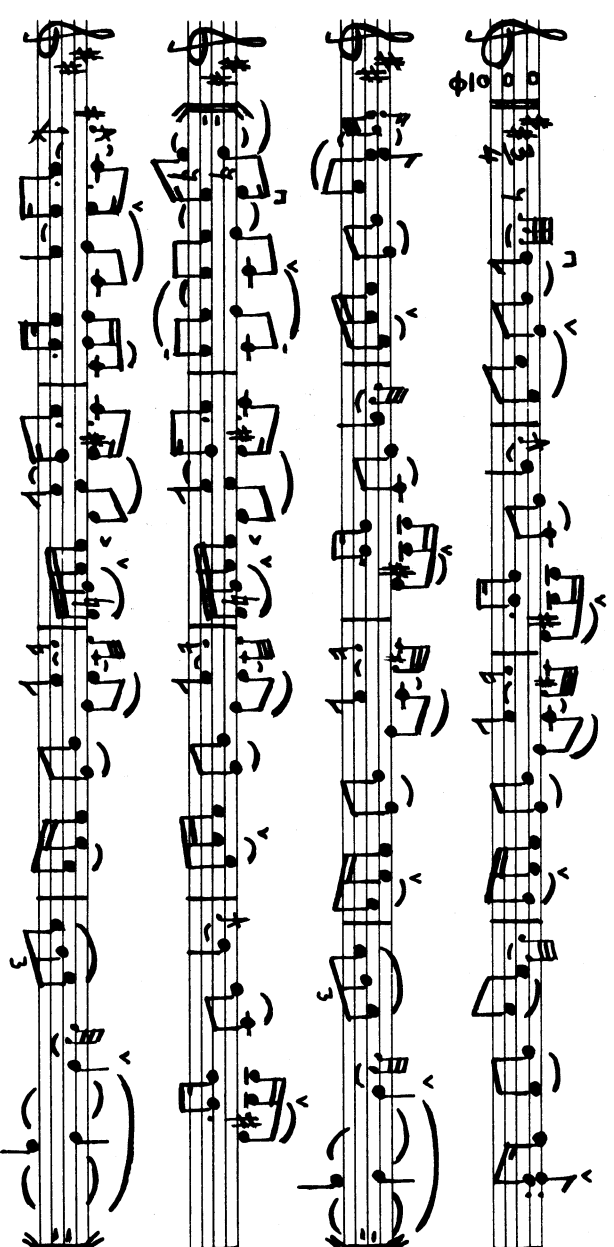
Peder Nyhus: Td—1188 L—19387.

Sven Nyhus: Td—1276 L—21014.

Anders Sjøvold: Td—61 L—740

+ Td—1333 L—21769.

63. FOLDAISLEKEN
(Løken hass Tørres-Lars.)
Kilde: Peder Nyhus.

Lars Tørresvold (1878—1959) var en felespiller som likte denne leken særlig godt.

Imsspilinger fra Røros-området:
Peder Nyhus: Td—1151 L—18807.
Sven Nyhus: Td—1275 L—20979.
Henning Ingebrigtsvold:
Td—1185 L—19321.

Varianter:
Helmer Kjølvang Engerdal:
Td—1148 L—18743.
Thorvald Trondsgård, Foldal:
Td—1169 L—19065.
Erling Kjølk, Lom:
Td—1300 L—21433.

Litteratur:
H. R.: Nr. 57.
S. Ø.: Nr. 31.
S. S.: Nr. 268.

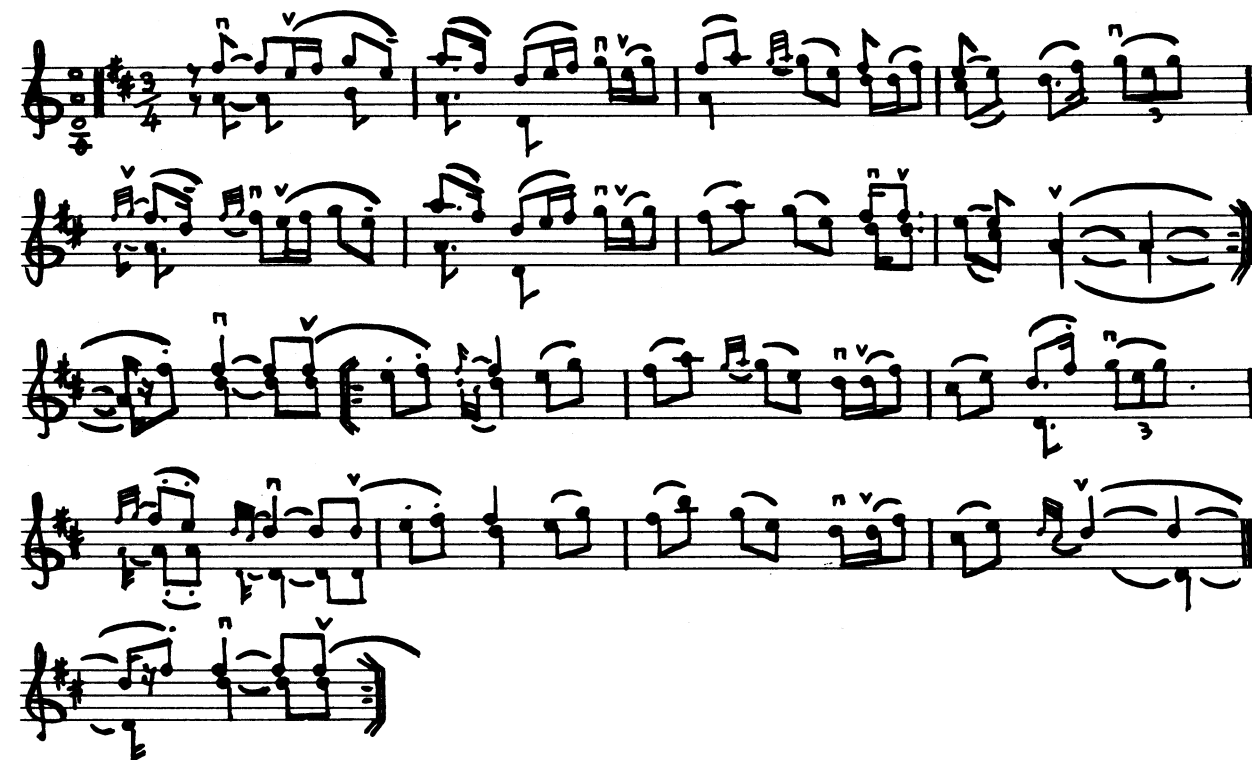
64. GAMMELFØRKJELEKEN

Kilde: Peder Nyhus.

65. HESJEVE'LEKEN

Kilde: Peder Nyhus.

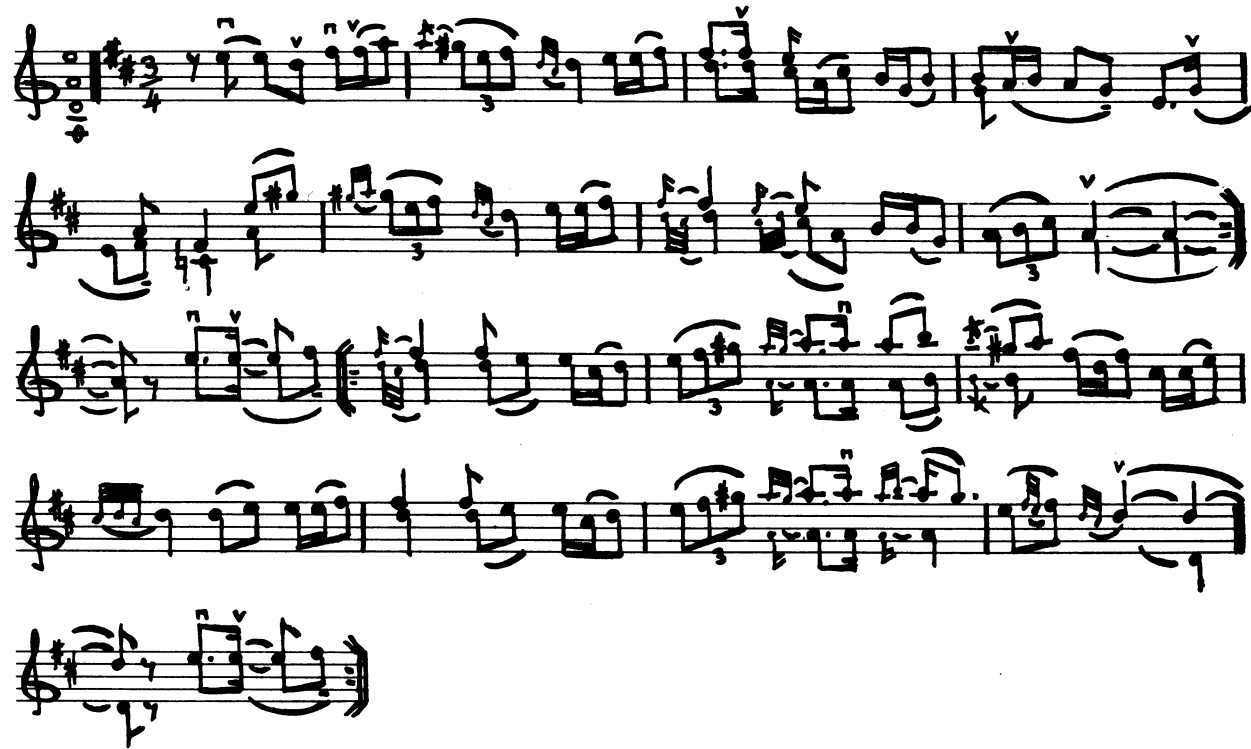

Det fortælles at en onne-kar fra Heimdal trallet denne leken mens han bar sammen
hesje-staur på Vintervolden i Glåmos.

Innspillinger fra Røros-området:
Peder Nyhus: Td—1188 L—19371.
Peder og Sven Nyhus:
Td—1189 L—19403.
Sven Nyhus: Td—1276 L—20998.

66. ETTER JØRGEN KVÆRNENG

Kilde: Peder Nyhus.

Jørgen Kværneng, født Vintervold (1837—1931) var gift med Sulhusgubbens datter Ragnhild. Jørgen Kværneng var en meget anerkjent felespiller og var brorsønn til Ellev Holm. Flere av sønnene ble dyktige felespillere, bl.a. Erling (1880—1959) og Jørgen (1890—1972).

67. LEKEN HASS NILS TORESA

Kilde: Peder Nyhus.

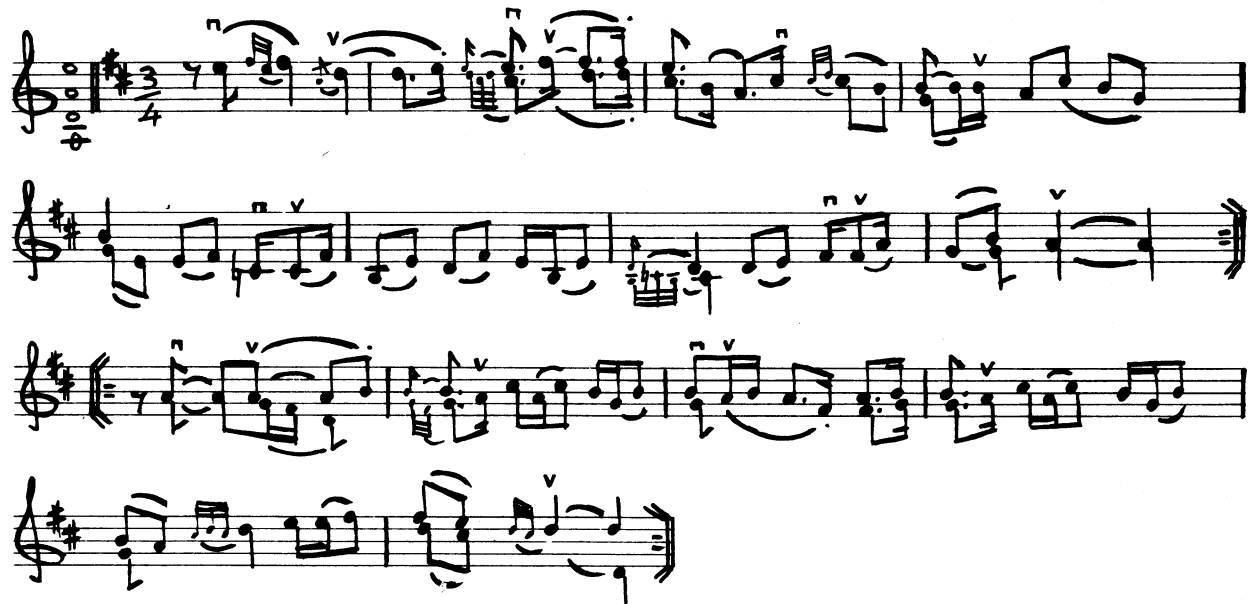
Nils Toresen Mestvedthagen (1847—1897) i Brekken, trallet denne leken mye.

Innspillinger fra Røros-området:
 Peder Nyhus: Td—1188 L—19369.
 Sven Nyhus: Td—1276 L—20996.
 Nille Henningsgård og Anders Sjøvold: Td—1140 L—18634.
 Anders Sjøvold og Ola Skott: Td—1334 L—21797.

68. MILLOM ABRAHAMSVOLLA OG KØRÅSVOLLOM

(Bortover all vei.)

Kilde: Peder Nyhus.

Det er fortalt at Sulhusgubben laget denne leken i solrenningen en morgen i 1840-årene mellom disse setervollene ved Aursunden.. Denne sommeren kaltes «gograssåmmåren» fordi gresset var kommet lengre enn vanlig ved St. Hans-tid. Det var brekkingene som kalte leken «Bortover all vei».

Innspillinger fra Røros-området:

Peder Nyhus: Td—1184 L—19299.

Sven Nyhus: Td—1276 L—20994.

Glåmos Spelemannslag:

Td—1186 L—19326.

69. POLS
Kilde: Peder Nyhus.

Innspillinger fra Røros-området:
Peder Nyhus: Td—1184 L—19286.
Sven Nyhus: Td—1275 L—20981.

70. LEKEN HASS KVÆRNENGS-ANDERS

Kilde: Peder Nyhus.

71. POLS
Kilde: Peder Nyhus.

72. MAUHAUEN
Kilde: Peder Nyhus.

«Mauhauen» står for en søppelhaug på samme måte som springleiken «Sorperoen» i Gudbrandsdalen, men disse lekene har ingen musikalske fellestrekk.

73 A. LEKEN SOM LORENTZGAMLA TRALLA

Kilde: Anders Sjøvold.

Det var mer tralling da «Storbrekkingens» likfølge dro gjennom Brekken. Lorentzgamla var den første som viste seg ved veikanten og hennes bidrag var denne leken.

(Se ellers nr. 62 og nr. 73 B).

Innspillinger fra Røros-området:
Anders Sjøvold: Td—1333 L—21791.
Peder Nyhus: Td—1191 L—19424.
Sven Nyhus: Td—1277 L—21027.

73 B. LEKEN SOM LORENTZGAMLA TRALLA

Kilde: Peder Nyhus.

Se nr. 62 og 73 a.

74. ETTER HENNING TRØEN

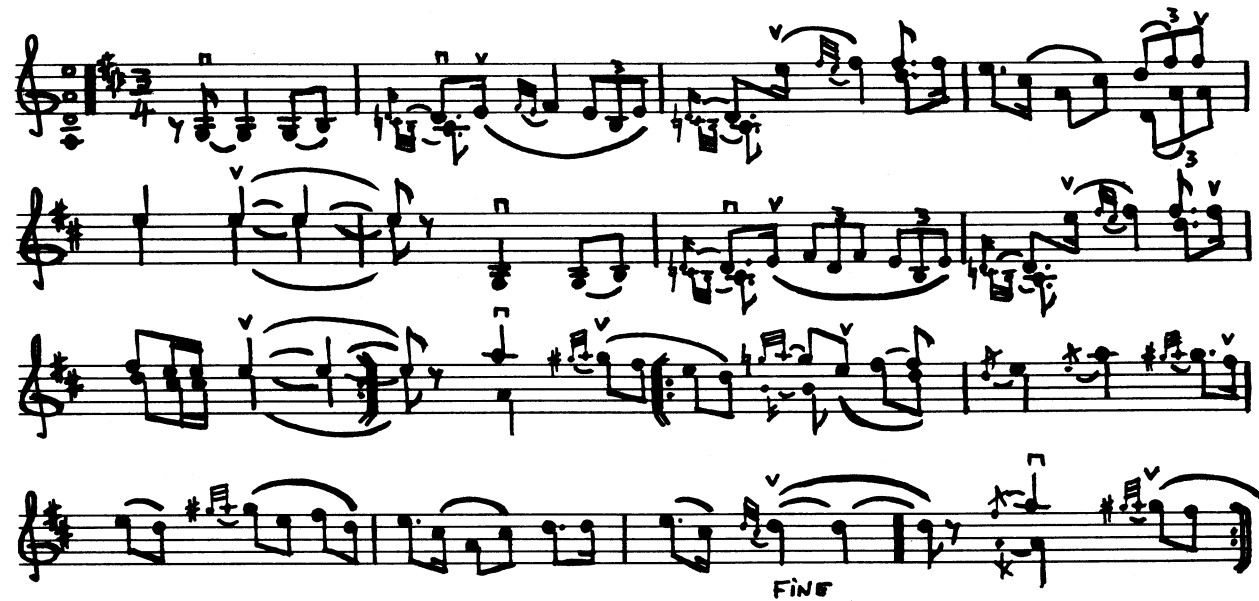
(Leken hass Koj-Jens.)

Kilde: Anders Sjøvold.

The musical score is written on five staves. The first four staves are in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a time signature of 3/4. The fifth staff is in bass clef with the same key signature and time signature. The music features a variety of note values, including eighth and sixteenth notes, and rests. There are several slurs and phrasing marks throughout the piece. The word "FINE" is written at the end of the fourth staff.

Innspillinger fra Røros-området:
Anders Sjøvold: Td—1333 L—21779.
Sven Nyhus: Td—1277 L—21034.

75. ETTER POST-ANDERS

Kilde: Anders Sjøvold.

76. ETTER HENNING TRØEN
Kilde: Anders Sjøvold og Ola Skott.

Innspillinger fra Røros-området:
Anders Sjøvold og Ola Skott:
Td—1334 L—21796.
Sven Nyhus: Td—1277 L—21037.

77. STORHURVEN
Kilde: Peder Nyhus.

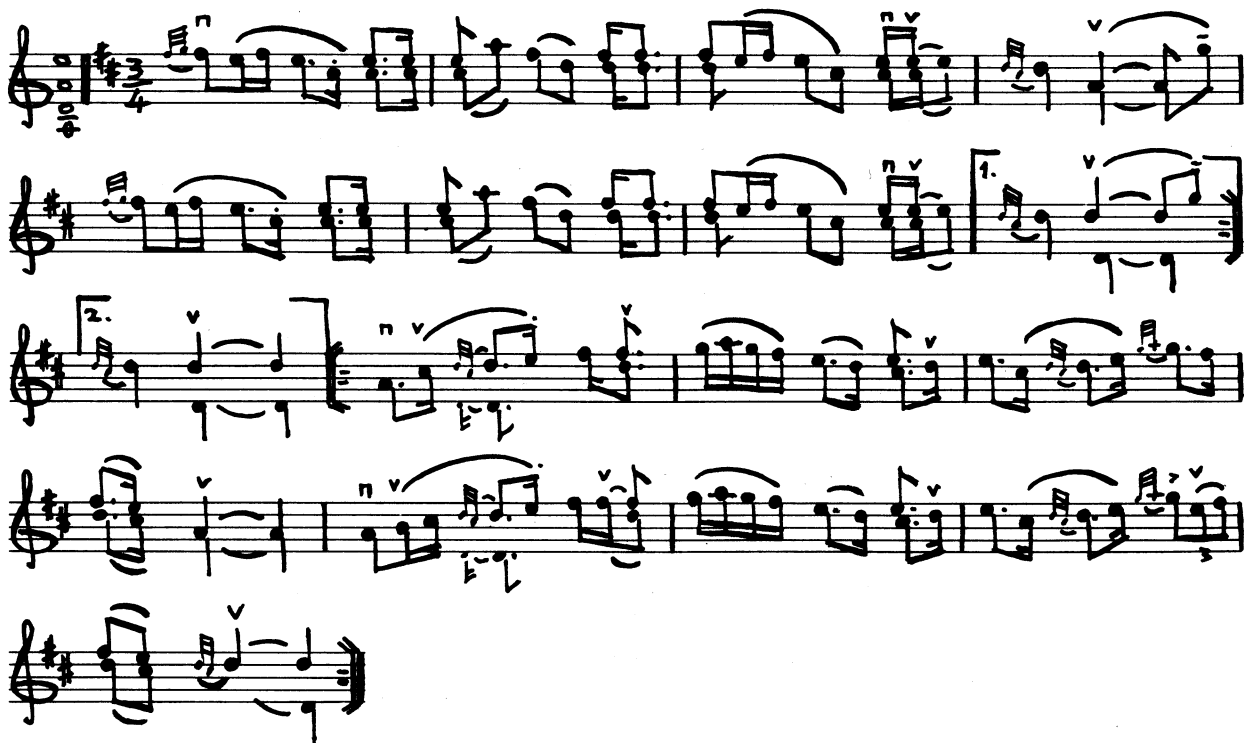
«Storhurven» og «Litjhurven» hører til de leker som er mest utbredt i felestrøkene. De finnes fra Vestre Dalarna til Østerdalen og Rørostraktene i mange ulike versjoner. Det er imidlertid i Rørostraktene at lekene blir tydelig adskilt som «Storhurv» og «Litjhurv». I de øvrige distrikter opptrer de like gjerne under fellesbetegnelsen «Hurven», og har musikalsk stoff fra begge lekene. Det finnes en mengde utgaver i litteraturen, men det har liten hensikt å henvise til alle, da Märta Ramstens: «HURVEN. En polska och dess miljø» gir et langt bedre bilde av disse lekene og deres utbredelse.

Innspillinger fra Røros-området:
Peder Nyhus: Td—1188 L—19377.
Sven Nyhus: Td—1190 L—19414.

Varianter:
Embret Lund, Engerdal:
Td—1146 L—18703.
Jostein Nytrøen, Tolga:
Td—1198 L—19559.

Litteratur: (bl.a.):
H.R.: Nr. 1.
S.Ø.: Nr. 25.
S.S.: Nr. 220.
S.L.: Dalarna: Nr. 503.

78. LITJHURVEN
Kilde: Peder Nyhus.

Smed-Jens (1804—1888) skal ha spilt «Litjhurven» allerede som 4-åring, mens det er fortalt at han spilte «Storhurven» siste gang i et bryllup i Røros i 1883. Det var ellers vanlig at «Storhurven» og «Litjhurven» ble spilt etter hverandre. Se ellers «Storhurven» nr. 77.

Innspillinger fra Røros-området:
Peder Nyhus: Td—1188 L—19378.
Sven Nyhus: Td—1190 L—19415.
Kristine Wivelstad:
Td—1316 L—21588.
Otto Bendixvold: (Trekkspill).
Td—1326 L—21656.

Varianter:
Jon Stensli, Tynset:
Td—1182 L—19249.
Helmer Kjølvang, Engerdal:
Td—1148 L—18745.

Grammofonplate:
Glåmos Spelemannslag: FLPS 6.

Litteratur:
H. R.: Nr. 2.
S. Ø.: Nr. 81.
S. S.: Nr. 292.

79. PÅSKLEK I.
Kilde: Peder Nyhus.

Denne leken og Påsklek II skal være laget av Iver Chr. Kuraas, og tilegnet vennen og felespilleren Jørgen P. Rugelsjøen som tok navnet Reitan (1784—1863). Se ellers «Har du hørt den, du» nr. 42, «Påsklek II» nr. 80 og «Iver Kristensa-leken» nr. 158. «Påsklek I» minner mye om springleiken «Berit Hellekveen» i Gudbrandsdalen.

80. PÅSKLEK II.
Kilde: Peder Nyhus.

Det er blitt fortalt at de gamle felespillerne «tøkte det va så mye solskin ti Påsklekom». Se ellers «Påsklek I», nr. 79.

Innspillinger fra Røros-området:
Peder Nyhus: Td—1188 L—19395.
Sven Nyhus: Td—1277 L—21022.

Litteratur:
H. R.: Nr. 77. (Under navnet
«Påskleken».)

Leken er en variant av nr. 81 b.

Innspillinger fra Røros-området:

Johannes Ingebrigtsvold:

Td—1327 L—21676.

Peder Nyhus: Td—1188 L—19375.

Sven Nyhus: Td—1276 L—21002.

81 B. BRURLEK ETTER SULHUSGUBBA

Kilde: Peder Nyhus.

Se «Pols» nr. 81 a.

Innspillinger fra Røros-området:
 Peder Nyhus: Td—1188 L—19375.
 Sven Nyhus: Td—1276 L—21002.
 Johannes Ingebrigtsvold:
 Td—1327 L—21676.